

Makoma: Bible for Joani

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Joani

1

¹Ku matatekelo mono kwi kala na lii, mane e lii mono likala kwa Mulimu, kame e lii neli yo Mulimu. ²Mono likalako kwa Mulimu ku matatekelo. ³E inu yosho mono itendiwa o kwaye, kame oye nga njeko e inu yoshe no itendiwa nga ko ya tendalile kao. ⁴O kuyoya mono kwi kala o kwaye, mane kame o kuyoya neli lyo liseli no anu. ⁵E liseli mono li munyeka mu lififi, kame na lififi nalyo no limwa ku twesa ku thima e liseli. ⁶Mono ku wiya munu oyu no tumiwa kwa Mulimu, e lithina lyaye neli Joani. ⁷Eyi na wiyela ya ku wiya kupa upaki weyi no liseli, ngao anu oshe nga yubisise na kwitana kabakala oye. ⁸Joani neli koye lyo liseli kao, kono mwa neya ngao a wiye ape upaki weyi no liseli. ⁹E liseli no niti, elyo li munyekela o munu yoshe, mono li keya muno mu kaye. ¹⁰Mwa ne kala muno mu kaye, mane a kaye mono ka umbiwa o kwaye, kame mane a kaye no kaimwa ku mu limuka. ¹¹Mwa neya kwa paye, kono a paye naimwa ku mwa mweela. ¹²Kono o kwetu twangi ao na mwa mweela, ao na itana mu lithina lyaye, mwa napa e liseli ngao a piluke ana Mulimu. ¹³Aa na imwa kwelekiwa ku unyinga, kapa omu tha saelela e nyama, kapa omu a saelela anu, kono mwa nelekiwa kwa Mulimu. ¹⁴E lii mono li piluka nyama mane keo li wiya ku yoya mu kachi ketu. Tuna mono e kanya thaye, etho kanya weti thoyo mweya yo fochi o tundela kwa Tate, oyo nombu e sishemo na uniti. ¹⁵Joani mwana tonola e yaye ku kuwela, kwamba ngao, "Oyu yonyiko no ni ambaula ngao, 'Oyu tamba kuni koñela yo munene ku ni pita, kame mwane kalako weli kuni pita.' Ka kuli mu ku fuma kwaye toshe tuna wana e sishemo peulu no sishemo. ¹⁷Ka kuli o mulao mono uletwa kwa Mushe. E sishemo na niti eyo mono iletiwa kwa Jesu Keste. ¹⁸Njeko munu wa monapo Mulimu; o Mulimu yo fochi, oyoli pa mbando tha Tate, yonyiko ona letele ngao Mulimu a limukiwe. ¹⁹Ou wonyiko o upaki wa Joani apa Majuda na tuma a maprisita na Malivi o kwaye ku tunda ku Jerusalema ku wiya ku mwipula ngao, "Kandi owe ani?" ²⁰Mwa namba uniti---no imwa kwoleka, kono mwa namba uniti ngao----"Kome no Keste kao." ²¹Kona kuli keo a mwipula ngao, "Kandi owe ani eni? Owe o Elia ndi?" Mwana amba ngao, "Kome kao." Keo amba kame ngao, "Owe o mupolofita ndi?" Mwana alaba ngao, "Nje." ²²Keo a mwambela ngao, "Owe ani eni, ngao natwe ngo tu twese ku kambela ana tu tumu kalabo tha niti?" Mo ku tonola o fochi ngepi?" ²³Keo o ambela ngao, "Ome no lii, elyo litha na ku kuwela mu liyungu kwamba ngao, "Mu lukise kwondola o mukwakwa wa Mulena, 'weti omo nambela mupolofita Isaya.'" ²⁴Kona kuli a mweya ku Mafalisi keo nao a tumiwa, ²⁵mane keo a wiya ku mwi pula na kwamba ngao, "Ike apa o kolobetha aiba ndi kowe o Krete kao kapa Elia kapa mupolofita?" ²⁶Joani keo o alaba, kwamba ngao, "Ome na kolobetha ambu na meyu. Kono mu kachi kenu mwemana munu oyo mu kana ku limuka. ²⁷Oye yo nyiko o tamba ku ni koña mu manyima, oyo e miala no ku mangisa e makatulo aye koni swanela ku thi manguna kao." ²⁸Yoshe eyi mono itendelela mu Betania mu shambwaliya wa Jordani, omo Joani natha na ku kolobeetha. ²⁹E liwa no likoñela Joani keo o mona Jesu yo wiya o kwaye na ku wiya kwamba ngao, "O mone, ono yo ngu wa Mulimu oyu tundisa e sibi no kaye! ³⁰Oyu yonyiko no nitha na kwamba ngao, 'Yo tamba kuni koñela mu manyima kame a ni pitela, ka kuli oye mwane kalangako weli ku pita ome.' ³¹No nimwa ku mu limuka name, kono mono ku tendala ngeyo ngao nga monale ku Isilaele apa nitha ngeyo na ku kolobetha na meyu. ³²Joani kame notha na kumu pakula, kwamba ngao, "Mo ina mono e mepo e thi kenu weti ka ngwilimba ko ka tunda ku wilu, na ku wiya kumu yokela. ³³Weti ome no nimwa ku mu limuka, kono oyu no ni tuma ku wiya ku kolobetha na meyu mwana ni ambela ngao, 'Oyo tamba ku mona e mepo e thi kenu tho thi shelumuka na ku mu yokela, yonyiko o kolobetha na mepo ethi kenu.' ³⁴Ina mu mono na kumu pakula ngao kandi yonyiko o mwana Mulimu." ³⁵Kame, e liwa litatama, kuno Joani yonemana na lutiwa aye aili, ³⁶na ku mweena Jesu yo wiya ku pita, kame Joani keo o amba ngao, "Mu mone, o ngu wa Mulimu!" ³⁷A lutiwa aye a aili na muyuba yotha na kwambaula eyo mane nao keo a koñela Jesu. ³⁸Apa Jesu na ku temuna na kwa mona atha na ku mu koñela no ambela ngao, "Mwa saela ike?" Na mwalaba ngao, "Rabbi" (ku toloka ngao "Muluti"), "We kalanga kupi?" ³⁹No ambela ngao, "Mu wiye mu mone." Keo atha na ku ka mona oko e kalanga; na ontha naye elyo liwa, ka kuli neli nako tha 4 koloko no singola ngola. ⁴⁰O mweya no aili oyu no ku yubela Joani yotha na kwambaula na ku koñela Jesu neli Andriasi, o mina Simoni Pitrosi. ⁴¹Mwana ku wana weli na mu kulwaye Simoni na ku wiya ku mwambela ngao, "Tuna wana Mesia" (oyu tolokiwa ngao Krete). ⁴²Mwana mu leta kwa Jesu, na Jesu naye keo o wiya ku mu topela na ku mwambela ngao, "Owe o Simoni o mwana Joani. Pano mo isaniwanga Kefasi" (ku toloka ngao Pitrosi). ⁴³E liwa no litatama, apa Jesu na saela ku funduka kutha ku Galilea, mwana ku wana na Filipi na ku mwambela ngao, "O ni koñele." ⁴⁴Kona kuli Filipi oye mwana panena ku Betsaida, o munthi no apaa Andriasi na Pitrosi. ⁴⁵Filipi mwana wana Natanaele na ku wiya ku mwambela ngao, "Oyo Mushe na ñola e yaye mu mulao, ku paka pa mweya na mapolofita, tuna mu wana: Jesu o mwana Josefa, ku pana ku Nazareta. ⁴⁶Nataniele keo o wiya ku mwambela ngao, "Ko sili sinu sa ku wapa eso sitwesa ku panena mu Nazareta?" Filipi keo o amba ngao, "O wiye o mone." ⁴⁷Jesu no mona Nataniele yo wiya o kwaye na ku mwambela ngao, "Mu mone, o Muisilaele no niti, oyo o kwaye njeko likuli!" ⁴⁸Nataniele keo o mwambela ngao, "Wani limukela kupi?" Jesu keo o mutambula na ku mwambela ngao, "Nje kale Filipi a kwisane, paya no ikala mu sitondo no feiga, no ni ku mona." ⁴⁹Nataniele keo o mwalaba ngao, "Muluti, owe kandi o mwana Mulimu! O mulena wa Isilaele!" ⁵⁰Jesu keo o mutambula na ku mwambela ngao, "Ka kuli mo ina kwambele ngao, 'Mono ni ku mona mushi no sitondo no feiga,' pechi o itane? Mo mona inu ikulu ku pitela eyi." ⁵¹Keo o amba kame ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao, mo mu ku mweena e liwilu lyo li yanhuluka, mane na mangeloi a Mulimu kuno a kambama na ku shelumuka peulu tha mwana munu."

2

¹Mu liwa no watu, mono kwi kala mukiti wa ku lama mu Kana wa Galilea, mane na inawa Jesu mwane kala kwowo mukiti. ²Jesu na lutiwa aye nao mwane saniwa kwowo mukiti no ku lama. ³Apa o veine napwa, inawa Jesu keo o mwambela ngao, "Ana mana o veine." ⁴Jesu keo o mwambela ngao, "Owe mukathi, ike apa o wiya o kwange? E nako thange kale kotha ikuma kao." ⁵Inawaye keo o ambela a pika ngao, "Soshe eso a mi ambela, ngo mu sitende." ⁶Mono kwi kala mapoto 6 a mawe a ku pakanga meyu ao na tome kiwa ku sebeisiwa ku Majuda aku kushela pa mikiti, thi mweya mono thi kwelela na maemele meli kapa matu. ⁷Jesu keo o ambela ngao, "Mumbise ao mapoto na meyu." Kona kuli keo a sela kwa umbisa keti ku yupauka na pa milomo. ⁸No ambela a pika kame ngao, "Mu panise ma mweya mu twaele o mutapi o mukulu no ilya." Keo a tenda ngeyo. ⁹O mutapi no ilya o mukulu keo o etheka a meyu ao na piluka veine, kono no imwa ku limuka ngao a pana kupi (kono a pika na ka beta a meyu ao na limuka). Keo o isana o mulami ¹⁰na ku mwambela ngao, "Mulume yoshe mwa tateka kunwa o veine no kungupa weli pechi kunwa oyu nombula kwa ungupa ku mona ana pende. Kono owe mona buluka o veine no kungupa ku leta na ngeno." ¹¹Esi so sisupo no utangi na tenda Jesu mu Kana wa Galilea, na ku monisa e kanya thaye, mane a lutiwa aye keo a tateka ku mwitaena. ¹²Ku tunda peyo Jesu, inawaye, a kulwaye, na lutiwa aye keo a shelumukela ku Kapernauma na ku ka tomanako pa maiwa manyonyo. ¹³Kona kuli e paseka no Majuda mono thi kala pepi, na Jesu naye keo o kambamena ku Jerusalema. ¹⁴Mwana kawana a ulisi no mapulu na angu na tungwilimba ana ipaka mu Tempele, mane na no ku chinja a mali kuno nao a natomana ngeyo. ¹⁵Kona kuli no tenda mbafa tha siwepu na kwa chithela oshe panthi kwa tundisa mu Tempele, kupaka pa mweya na angu na ngombe thoshe. Mwana mwaa mwaa e miwaya waya thoshe no akwo ku chinja a mali na ku yumbana a matafula oo oshe. ¹⁶Kwa no ku ulisa o tungwilimba mwana ambela ngao, "Mu tundise yosheyo muno. Muteneke ku pilula e nthuwo tha Tate kuthi tenda musika." ¹⁷A lutiwa aye na anuka omu no ku ñoleliwa ngao, "O ku tiyela eyi no nthuo thoye yombo inilya." ¹⁸Kona kuli a Majuda keo a muthekisa na ku mwambela ngao, "Sisupo mwike esi tu monisa, apa ona tende eyi no ngeya?" ¹⁹Jesu keo oa tambula ngao, "Mumbule ethi Tempele, mane mu maiwa matu ome keo moni thumba." ²⁰A Majuda keo amba ngao, "Ethi Tempele mono thumbiwa mu ilimo 46, kono owe mo thumba mu maiwa matu ambu?" ²¹Shiwa ngao, oye mwana toya e tempele no lutu lwaye. ²²Mu manyima apa nenguka kwafu, a lutiwa aye keo anuka ngao kandi mwana amba ngeyo, kame keo a itana neyi namba a mañolo mane na kwitana a mai ao Jesu namba kame. ²³Apa natha ku Jerusalema ku mukiti no paseka, o ungi na kalisa kwitana mu lithina lyaye apa na mona e isupo natha na ku tenda. ²⁴Kono Jesu oye no imwa kwa sepa ka kuli mwana limuka oshe, ²⁵kame ka kuli no imwa ku saela munu yoshe ku mupa upaki wa munu, ka kuli oye mwana limuka eyi ili mushi tha munu.

3

¹Ku Mafalisi mono kwi kala o munu no isaniwa Nekudema, neli naye nduna mu mushobo no Majuda. ²Nekudema mwana wiya kwa Jesu e nako no usiku na ku wiya kwamba ngao, "Muluti, twa limuka ngao o muluti wa ku panena kwa Mulimu, ka kuli njeko wa ku twesa ku tenda e isupo otha na ku tenda aiba ndi Mulimu kali naye kao." ³Jesu keo o mutambula ngao, "Niti, niti, ku mona ndi munu ona kana kwelekiwa sinja, ka twese ku ka mona o mubuso wa Mulimu kao." ⁴Nekudema keo o mwambela ngao, "Kandi munu a twesa ngepi kwelekiwa kame ku mona ona mana ku kula? Ngao mwa ukela kame mu libumo lya inawaye na kwelekiwa kawili, kwa twesala ngeyo ndi?" ⁵Jesu keo o mutambula ngao, "Niti, niti, namba ngao kumona munu ona kana kwelekiwa na meyu na mepo, keo ka twese ku ke ngena mu muso wa Mulimu kao." ⁶Sa kwelekiwa ku nyama naso nyama, kame siya sina elekiwa ku mepo naso mepo. ⁷Kona komoka apa ni kwambela ngao, 'Mwa swanela kwelekiwa sinja.' ⁸E mepo tha kuyela oku thi wapela; kame wa yuba o mulumo watho, kono ko limuka oku thi tundela kapa kutha kao. Kwa feka ngeyo na munu yoshe oyu elekiwa ku mepo. ⁹Nekudema keo o alaba ngao, "Eyo eni mo itendala ngepi?" ¹⁰Jesu keo o alaba na ku mwambela ngao, "Owe o muluti wa Isislaele, kono ko yubisisa eyi inu kao?" ¹¹Niti, niti, na kwambela ngao, twambaula esi tu limuka, mane kame twapa upaki wesi tuna mono. Kono ko mwitana eyi no upaki wetu kao. ¹²Ku mona mu kana kwitana apa ni miambela eyi no pano pa kaye, keo mo mwitana ngepi eni apa ni miambele eyi no ku wilu? ¹³Njeko oyu no kambama ku wilu keti oyo no tuluka ku wilu— oye o mwana munu. ¹⁴Wetini muya Mushe na tulekela e liyoka ku wilu mu liyungu, kona kuli na mwana munu naye a swanela ku yoyoliwa na ku tulekiwa ngeyo, ¹⁵ngao anu oshe etana mu lithina lyaye nga wane moyo. ¹⁶Ka kuli Mulimu mwana wapela a kaye yonene, mane keo o kapa mwanaye yofochi, ngao yoshe o munu tamba kwitana mu lithina lyaye kanafa kono nga wane moyo wa ku yoya ku twalela. ¹⁷Ka kuli Mulimu no imwa ku tuma mwanaye mu kaye ngao a wiye kwatula a kaye, kono ngao a kaye ngo ka wane kuyoiwa o kwaye. ¹⁸Yoshe oyu itana mu lithina lyaye ka yatuliwa kao, kono oyu kana kwitana mu lithina lyaye oye ona atuliwa kale ka kuli ona kana kwitana mu lithina no mwana yofochi wa Mulimu. ¹⁹Eli lyo libaka no katulo: E liseli mono li wiya mu kaye, kono anu mwana wapela e lififi kupita e liseli ka kuli e mitendelo tho tha sibi. ²⁰Ka kuli munu yoshe wa ku tenda sibi wa ku ku thimba na liseli, kame ka wiyanga ku liseli kao, ngao e mikaelo thaye ko thina bumbuka. ²¹Shiwa ngao, yoshe o munu o tundamena ku tenda eyi no niti mwa wiya ku liseli ngao ku monale siwana ngao e mitendelo thaye tha ku tendela kwa Mulimu. ²²Ku tundapo, Jesu na lutiwa aye keo atha mu litunag lya Judea. Omo no ke malamo noo maiwa mangi kanyonyo mane keo oka kalisa ku kolobetha. ²³Apo Joani naye mwanatha na ku kolobetha mu Enoni mu pepi na Salimi ka kuli a meyu neli mangiko. Anu mwanatha na ku wiya o kwaye mane keo otha na kwa kolobetha, ²⁴ka kuli Joani apo kale no imwa ku pakiwe mutolongo. ²⁵Keo ku kwinguka likafi mu kachi no a lutiwa a Joani na Mujuda o mweya pa siambo no ku ku kenisa. ²⁶Na wiya kwa Joani na ku wiya ku mwambela ngao, "Muluti, o munu oya no ikala naye mu shambwaliya wa Jordani, oyo notha na kupa o upaki waye, o mone, seli naye a kolobetha, mane o ungi no anu a pwela o kwaye." ²⁷Joani keo o tmbula ngao, "Munu ka twese ku ku shimbela simweya kao keti aiba ndi

mwana sipiwa ku tunda ku wilu. ²⁸Mwofochi mwa twesa kwanuka ngao mono ni amba ngao, 'Kome no Krete kao; kono, 'mo ina tumiwa poso thaye.' ²⁹Oyu kwite oyu no ku lama yonyiko omu lami. Pano eni ku mona o mwonyi noyu no ku lama, o nemana na ku mu yuba yo kuwa, mwa wapela yonene kabakala e lii lyaye. Aka, keo, konyiko aka wapethi kange kana kumekiwa.. ³⁰Oye a swanela ku pafuka, kono ome na swanela ku pupuka. ³¹Oye o tunda ku wilu yonyiko oli peulu no a kwaye oshe. Oyu tundela mu kaye oye wa muno mu kaye kame ambaula weti wa muno mu kaye. Oyo tuda ku wilu oye e kala peulu no anu oshe. ³²Apakulanga eyo ana mono na ku yuba, kono ko mwitana o upaki waye kao. ³³Oyo itana o upaki waye etqna ngao Mulimu kandiwa sikuma. ³⁴Ka kuli o munu oyo Mulimu na tuma ambaulanga a mai a Mulimu. Ka kuli Mulimu ka mupa e mepo kwelela kao. ³⁵O Iwa munu a wapela mwana mane ona e inu yoshe mu likaa lyaye. ³⁶Oyu eni o itana mu lithina lya mwana munu mwa wana moyo wa ku yoya ku twalela, kono oyo shwaula o mwana munu komba wana kuyoya kao, kono oungu wa Mulimu mo umu tomana."

4

¹Apa Jesu na lemuwa ngao a Mafalisi a na yubu ngao a tenda na ku kolobetha a lutiwa angi kupita Joani, ²(Shiwa ngao Jesu oye no imwa ku kolobethanga, kono mwana sebeisanga a lutiwa aye), ³no funduka ku tunda mu Judea na ku ku thika kame ku Galilea. ⁴Kono no ku konala ngao a pite tha Samaria. ⁵Keo o wiya ku pita mu munthi u mweya no minthi tha Samaria, no wisaniwa Sikere, owo nou kwaata na silwa sa Jacobo eso napa mwanaye Josefa. ⁶E lisima lya Jakobo lya waniwa omo. Jesu mwana yuba mabote kabakala o mweendo mane keo o wiya ku tomana ku nyonga na lisima. Neli mono thi piluka nako tha mwinonga. ⁷O mukathi no mu samaria keo o wiya ku beta meyu, mane Jesu keo o mwambela ngao, "O nipeko meyu a kunwa." ⁸Ka kuli apo a lutiwa aye mwana ku thela mu tolopo ku ka ula ya kulya. ⁹Keo o mukathi no mu Samaria o mwambela ngao, "Kwa konala ngepi ngao, owe o mujuda, keo wa lombaa, ome ku piluka mukathi wa mu Samaria, meyu a kunwa?" Ka kuli a Majuda ka kwite wonyi na Masamaria kao. ¹⁰Jesu keo o mwalaba na ku mwambela ngao, "Nga wa limuka e mpo tha Mulimu, ngao thonyiko thino thi ku lombaa ngao, "Onipeko meyu," nga ona mu lombo, mane ngo ona kupu a meyu no moyo no ku yoya." ¹¹O mukathi keo o mwambela ngao, "Mulena, ko kwite sibetiso kao kame eli lisima lya ku noña. Kupi eni oku kwite a meyu a yoisa?" ¹²Ko mukulu kao, ndi ngepi, ku pita iwetu Jakobo, oyu no tupa eli lisima mane na ku nwenamo oye yoñene, ku paka pa mweya na anaye na iyamana yaye?" ¹³Jesu keo o mutambula na ku mwambela ngao, "Munu yoshe onwa kwaa meyu mwafa liwila kame, ¹⁴kono oyu nwa ku meyu a ni tamba ku mupa kafu liwila kao. Kona kuli, a meyu ni tamba ku mupa mwa piluka liwelu welu o kwaye, ku sika ku twala ku moyo no kuyoya ku twalela." ¹⁵O mukathi keo o mwambela ngao, "Mulena, o nipe ao meyu ngao ko ina yubanga liwila na ku wiya ku betanga meyu." ¹⁶Jesu keo o mwambela ngao, "O the, o ka isane mu kwanthu woye, mu ka wiye kuno." ¹⁷O mukathi keo o alaba na kwamba ngao, "Koni kwite mulume kao." Jesu keo omu tambula ngao, "Wamba uniti, 'Kandi ko kwite mulume kao,' ¹⁸ka kuli mono kwatanga a lume mutanu, mane o mulume oyu kwite ngeno ka mukwanthu woye kao. Eyi onamba ya niti." ¹⁹O mukathi keo o amba ngao, "Mulena, ina mono ngao kandi o mupolofita. ²⁰Aka nyakulyetu mwana lapeelanga palino lilundu, kono owe ngeno wamba ngao Jerusalema so nyiko e sibaka anu a swanela ku lapelela." ²¹Jesu keo o ambela o mukathi ngao, "Oni yubisise, woyu mukathi, ngao e nako theya apa mbo mu lapela Tate ku piluka pano pa lilundu kapa mu Jerusalema. ²²Mwa tha na ku lapela esi mu kana ku limuka. Otwe twa lapela esi tu limuka, ka kuli o ku yoisiwa kwa wiya kabakala a Majuda. ²³Kono shiwangeyo, e nako tha wiya, mane seli thina kumu, apo a lapeli no niti mba lapela Tate na mepo na niti, ka kuli Tate atha na ku saela anu no ngeyo ku piluka aku mu lapela. ²⁴Mulimu mepo, mane nanu ao a mulapela a swanela ku mulapela mu mepo na mu niti." ²⁵O mukathi keo o mwambela ngao, "Na limuka ngao Mesia a wiya (oyu isaniwa Krete), Apa kuma, mwa wiya ku tu tolakela e inu yoshe." ²⁶Jesu keo o mwambela ngao, "Ome yonyiko Krete, ome emwa ni ambaula o koye pano." ²⁷Mwetho nako a lutiwa aye na kaukuluka. Mwana ku komokela ngao atha na kwambaula na mukathi, kono njeko oyu no amba ngao, "Wa saela ike?" kapa "Ike apa o ambaula naye?" ²⁸Kona kuli o mukathi keo o siya a kaula kaye, ku tha ku munthi, na ku kambela anu ngao, ²⁹"Mu wiye, mu mone o munu ona ni tonwele yoshe e inu no nitha na ku tendanga. Oyu mwendi yo Krete, ka mwendi?" ³⁰Na siya o munthi na ku wiya o kwaye. ³¹Mu ka nako kanyonyo, a lutiwa aye na mu shwelela, kwamba ngao, "Muluti, olye." ³²Kono oye keo o ambela ngao, "Nikwite sa kulya eso mu kana ku limuka." ³³Kona kuli a lutiwa aye keo a ku yewetela ngao, "Kwali munu oyu na mu letele sa kulya, kwali ndi?" ³⁴Jesu keo o ambela ngao, "E silya sange sa kwamba ngao ni tende e tato thoyo no ni tuma mane na ku manisa o musebethi waye. ³⁵Kandi ko mwamba ngao, 'Kwi sialela makwethi mane ku twala apo oku chola mbo ku ka tatekela kao? Na mi ambela ngao, mu nanule a meo enu mu topele e ilwa omu imonalela, ka kuli seli ya monala kwimva ku shenyena ngao i choliwe!" ³⁶Oyo tamba ku chola mwa piwa muputho kabakala o musebethi waye kame e yuyanu mwa i wanathekela ku moyo nombula kupwa, ngao o mu kuni no mbuto na mu choli nga kinene pa mweya. ³⁷Ka kuli po nyiwo kwambiwa niti ngao, "O mukuni wawo, na mu choli wawo;" ³⁸Mo ina mi tumu ku ka chola e ilya eyo no mu kana ku sebetha. A kwenu o nyiko na isebethe, kono omwe mu nengene mu muesbethi no akwenu." ³⁹O ungi no Masamaria mwowo munthi na tateka kwitana ya Jesu kabakala o mwambelo woyo mu kathi nopa o upaki ngao, "Jesu mwana ni ambele e inu yoshe no nitha na ku tendanga." ⁴⁰Kona kuli a Masamaria apa na wiya o kwaye, mwana mulomba ngao ai kale no weli, popo keo o tomana no pa maiwa meli. ⁴¹Angi kame na eketha kwitana kabakala a mai aye. ⁴²Na wiya mane kwambela oyo mukathi ngao, "Pano ko tu twese ku kanana kao kabakala iya no twambela, ka kuli twofochi tuna ku yubele, mane kame tuna limuka ngao Jesu yonyiko o tamba ku yoisa kano kaye." ⁴³A maiwa meli apa na pwa, Jesu keo o ku thika ku Galilea. ⁴⁴Ka kuli Jesu yoñene mwana amba kale ngao mupolofita ka kutekiwa mu sibaka esi a elekiwa kao. ⁴⁵Apa na kuma mu Galilea, anu no mu Galilea na mwa mweela yonene. Mwana ku mweena e inu yoshe Jesu natha na ku

tenda mu Jerusalema pa mukiti, ka kuli nao mwana ke kala kwowo mulkiti.⁴⁶ Jesu mwana ka ku thika kame mu Kana wa Galilea, omo na pilula a meyu kwatenda veine. Mono kwikala nduna mu Kapernauma oyo mwanaye neli mukuli.⁴⁷ Apa na yuba ngao Jesu ona kauka ku tunda ku Judea ku wiya mu Galilea, no thela Jesu na ku ka mulomba ngao nga a shelumuke na ku ka yoisa mwanaye, oyo monala kufa.⁴⁸ Jesu keo o mwambela ngao, "Kumona muna kana ku mona isupo na ipilimeka, keo ko mwitana kao."⁴⁹ Oyo nduna keo o mwambela ngao, "Mulena, o shelumuke wangu pano kale mwanange ana kana kufa."⁵⁰ Jesu keo o mwambela ngao, "Othe. Mwanoye a yoya." Oyo mulume keo o yubisisa e lii elyo Jesu na mwambela, mane keo o funduka.⁵¹ Apa natha na ku shelumuka, a pika aye keo a mwangana, kuno atha na kwamba ngao mwanoye ona yoyo.⁵² Keo o ipula ngao nako mwike etho mwanaye ana monala ku yoya. Na mu tambula ngao, "Neli lingola e nako no mwinonga apa na tenekele o kwimva o lutu."⁵³ Kona kuli Iwaye keo o anuka ngao neli pa thiya nako Jesu na mwambela ngao, "Mwanoye a yoya." Kona kuli oye yofiene na oshe e kala mu nthuwo thaye na itana ya Jesu.⁵⁴ Esi sonyiko e sisupo no wili eso Jesu na tenda apa na tunda mu Judea kutha mu Galilea.

5

¹Ku tundapo no kwikala kame mukiti wa Majuda, mane keo Jesu o kambamena ku Jerusalema. ²Apa naka kuma mu Jerusalema pepi na selo no angu no pe kala kathiya, no kesaniwa Betesda mu Siheberu, kame mono ka kwata yelo mutanu. ³O ungi no anu no ku kola, kufa meo, ku tenguka, kapa e yole mono i lala ⁴omo⁵Omo mu kathiya ka Betesda mono kwi kala munu no toma pa ilimo ya kutha pa 38. ⁶Apa Jesu na mu mona yona lala muya, mane napa na lemuwa ngao kandi one kala omo pa nako thile, no mwambela ngao, "Wa saela ku yoya ndi?"⁷ Oyo munu no kola no mu tambula ngao, "Mulena, koni kwite munu wa ku ni nakela mu kathiya kumona a meyu ana shelauka kao. Ku mona ina liki ku shenyenako, mu kwange munu keo a ni pitela ku poso." ⁸Jesu keo o mwambela ngao, "O imane, o shimbe na musheme woye, o ende."⁹ Popo beni oyo munu keo o yoya, mane keo o yoyola o musheme waye na ku tateka kwenda. Kona kuli elyo liwa neli lya Sabata. ¹⁰A Majuda keo ambela oyo no yoisiwa ngao, "Pelo lya Pumulo kame ko itaniswa ku shimba ngeyo o musheme woye kao." ¹¹Keo o tambula ngao, "Oyu na ni yoisa yonyiko ona ni ambele ngao, ""O yoyole o musheme woye o ende."¹² Keo a mwipula ngao, "Munu opi oyuna na kwambele ngao, "O nanule o musheme woye o ende?" ¹³Shiwa ngao, oyo no yoisiwa no imwa ku mu limuka ka kuli Jesu mwana ku yongela mu kachi no anu, kabakala anu angi ne kala apo pa sibaka. ¹⁴Ku poso, Jesu no wiya kwaangana oyo munu mu Tempele na ku mwambela ngao, "O mone, seli ona yoyo! Kona ukela kame ku tenda sibi, ngao sinu sa kwiypisa kosi na ku tendalela kame." ¹⁵Oyo munu keo otha na ku ka tonola ku Majuda ngao kandi neli Jesu yo no mu yoisa. ¹⁶A Majuda keo a tateka ku shola Jesu, ka kuli mwana yoisa oyo munu mu liwa no Pumulo. ¹⁷Jesu keo oa tambula ngao, "Tate a sebetha shiwa ngeno, mane name, emwa, na sebetha." ¹⁸Kabakala ngeyo, a Majuda mwana shukela yonene ku mwipaa kupita na kale ka kuli no imwa ku chola ambu e liwa no Pumulo, kono mwa natha na kwisananga Mulimu kame ngao yaye, ku ku tenda yofochi ngao a kwelela na Mulimu. ¹⁹Jesu keo oa alaba ngao, "Niti, niti, o Mwana ka twese ku ku tendela sinu yo fochi kao, keti aiba ndi mwana mono Yaye yosi tenda, ka kuli yoshe eyo Yaye atha na ku tenda, na Mwana keo ya tenda naye." ²⁰Ka kuli Yaye wa ku wapela Mwanaye mane kame atha na ku mu monisanga yosheyo o mushemi atha na ku tendanga, kame mwa mu monisa inu inene kupita neyi ngao ngo mu ku komokele. ²¹Ka kuli weti omo Yaye a ingulelanga a no kufa na kwapa o moyo, kona kuli o Mwana naye apa moyo ku munu oyo ana wapele. ²²Ka kuli Yaye katulanga anu kao, kono mwanapa o kwatula koshe kwa Mwanaye ²³ngao munu yoshe a kuteke Mwanaye weti omo a kutekela o Iwa no Munu. O munu oyo kana ku kuteka Mwanaye ka twese ku kuteka Yaye oyo no mutuma kao. ²⁴Niti, niti, na miambela ngao, oyo tamba ku yubisisa e lii lyange na kwitana kwoyo no ni tuma o kwite moyo wambula kupwa mane kame komba atuliwa kao, kono ona tundu mu lifu kutha mu ku yoya. ²⁵Niti, niti, na miambela ngao e nako tha wiya, mane tha kuma kale, apa anafa mba yuba e lii lya Mwana Mulimu, mane ao mba liyuba mba yoya. ²⁶Ka kuli wetini omo Iwaye a kwitele o moyo o kwaye yofochi, kona kuli na mwanaye ona mupu ku kwata moyo o kwaye ngeyo, ²⁷mane na Yaye onapu Mwanaye maata a ku twesa kwatula ka kuli oye yonyiko o Mwana munu. ²⁸Ko muna komoka peyo, ka kuli e nako tha wiya etho o munu yoshe oli ku malende omba yuba e lii lyaye ²⁹mane omba bumbuka: ao na tenda e iwa ku bumbukela o moyo, kame nao a na tende e sibi nga bumbukele o kwatuliwa. ³⁰Ko ni twesa ku ku tendela sinu no fochi kao. Omu ina yubele, monyiko ni atulela, kame e katulo thange tha ku wapa ka kuli ko ni sebeisa e tato thange tho fochi ambu kao kono e tato thaye oyo ona ni tumu. ³¹Ku mona ina tende upaki wa ku ku lumbaetha no fochi, owo upaki keo ka wa sikuma kao. ³²Kwali o mweya oyo paka e yange, kame na limuka ngao o upaki a tenda no ku paka e yange wa sikuma ³³Mo muna tumene kwa Joani, mane ona twese kupa upaki wa sikuma. ³⁴Kono ome koni saela upaki wa munu kao. Na miambela eyi inu ngao ngo mu twese ku yoisiwa. ³⁵Joani neli lampi tha ku tumbuka na ku benya, kame mono mu wapele ku ku tabisa mu liseli lyaye mu ka nyonyo. ³⁶O me na kwata upaki wa ku nenepa ku pita wa Joani, ka kuli e misebethi ana nipu Tate ku thi kumeka, etho misebethi nitha na ku tenda, tha paka ome nao kandi Tate emwa mwana ni tuma. ³⁷Tate no ni tumu yofiene naye no paka e yange. kono no mwi mwa ku yuba e lii lyaye kapa ku mona o lupala Iwaye. ³⁸E lii lyaye kolya ko lili thenu kao, ka kuli o munu na tuma ko mu mwi taena kao. ³⁹Muthe na ku saela mu mañolo ka kuli mo mu wanamo o moyo nombula kupwa, mane kame na mañolo nao a paka e yange, ⁴⁰kono omwe ko mu saela ku wiya o kwange ngao ngo mu wane moyo kao. ⁴¹Ko ni saela ngao anu ao ani tumise kao, ⁴²kono mane kame na limuka ngao ko mu kwite e lilato lya Mulimu kao. ⁴³Ome ina wiya mu lithina lya Tate, komwa ini amweela kao. Wao ku mona nga ona wiya mu lithina lyaye ambu, oyo keo yo mwamweela. ⁴⁴O mwe mo mu twesa kwitana ngepi, aiba ndi mwa wapela aka pupo no ku tundela kwanu, kono ko mu saeela a ka pupo no ku tundela kwa Mulimu kao. ⁴⁵Ko muna naana ngao mo inyi ku mi sheleka kwa Tate. Oyu mi sheleka kwa Tate Mushe, oyuna muna sepe yonene. ⁴⁶Ku mona ndi nga

mwetana ya Mushe, name nga munetana e yange, ka kuli Mushe mwana ñola e yange. ⁴⁷Ku mona mu kana kwitana eyi na ñola Mushe, a mai angeni keo mo mwa itana ngepi?"

6

¹Mu manyima neyo, Jesu no upukela mu shambwaliya no liwate lya Galilea, elyo no lisaniwa ngao liwate lya Tiberiya. O ²ungi no anu mwanatha naku mu koñela ka kuli mwana mona e isupo natha na ku tenda kwao no ku kola. ³Jesu keo o kambama pa lilundu na ku ka ku tomaena kuya na lutiwa aye. ⁴E paseka o mukiti no Majuda, mono wikala pepi. ⁵Apa Jesu na topela na ku mona o ungi no anu a wiya o kwaye, no ambela Filipi ngao, "Mo tuka ula kupi e isima ngao a wiya muya nga wiye alye?" ⁶Kono Jesu apo mwana amba ngeyo kwetheka Filipi, ka kuli oye yoñene no limuka eyi na swanela ku tenda. ⁷Filipi keo o mwalaba ngao, "Mianda mbiili tha ma six pence a isima ka twese ku kwanisa kao ngao o mweya no mweya a wane sinyonyo sa kulya. ⁸O mweya kwa lutiwa aye, Andriasi, o mina Simoni Pitrosi, keo o ambela Jesu ngao, ⁹"Kwali o mwaikana muno oyu kwite isima ya ku kuma pa mutanu na tusi twiili, kono eyo eni sike mu kachi no anu ang ngeya?" ¹⁰Jesu keo o amba ngao, "Mu tomeke anu pashi." Apo pa sibaka mono pe kala lwanda lungi. Kona kuli a lume keo a tomana pashi, mwana kuma pa 5,000 pa palo. ¹¹Jesu keo o shimba e isima mane mu manyima no kwi ilapeela, no tapela ao anu oshe na tomana pashi. Mwana tenda ngeyo na kusi, no tapela ngeyo anu kutha omo na saelela. ¹²Mu manyima no anu kwi kuta, no ambela a lutiwa aye ngao, "Munone o ungululwa woshe una sialele, ngao ko kuna yumbiwa sinu." ¹³Na nona ngeyo o ungululwa mane keo a umbisa ithuma ya kutha pa 12 ku tundela ambu pa isima mutanu pa ku manisa o kulya. ¹⁴Kona kuli, anu apa na mona esi sisupo Jesu na tenda, namba ngao, "Oyu munu niti emwa kandi mupolofita oyo no swanela ku wiya muno mu kaye." ¹⁵Apa Jesu na shungula ngao a saela ku mu wiyela ngao a mushimbe ku ka mu pilula mulena, no kuthela kame ku kambama pa lilundu yofochi. ¹⁶Apa e nako no singola ngola no thi kuma, a lutiwa aye na shelumuka ku likamba no liwate. ¹⁷Na longana mu sisepe, na ku buwa kU pita pa kachi no liwate kutha ku Kapernauma. Neli nako tha lififi, kame Jesu no imwa kale ku wiya o kwoo. ¹⁸E mepo thi kulu keo thi tateka ku kuya, mane e liwate mono li monala kwi yapisa. ¹⁹Apa na buwa ambu 25 kapa 30 milosi, keo a mona Jesu yotha na kwenda peulu no meyu na ku shenyena ku wato, mane keo a yokoka. ²⁰Kono keo o ambela ngao, "Ome! Komune yapa." ²¹Apa na manisa ku mu longa, muka nako ambu kanyonyo keo o wato uka fweeka pa likamba. ²²E liwa no litatama, o ungi no anu ne mana mu shambwaliya no liwate na mona ngao no kwimwa kwi kala kame wato wawo keti owo a lutiwa aye na wiya nao, kame Jesu no imwa ku longanamo na lutiwa aye kono a lutiwa aye kandi mwana kwendela o fochi. ²³Shiwa ngao, a mato na tunda ku munthi wa Tiberiya neli mwana shenyena pepi napo pa sibaka na lyela e isima Jesu yo manisa kwi ilapeela. ²⁴Apa e limbuta no li lemuwa ngao Jesu kapa a lutiwa aye na imwa ku monala, na longana mu mato na kupukela mu Kapernauma ku ka saela Jesu. ²⁵Apa na ka muwana mushambwaliya no liwate, naka mwipula ngao, "Muluti, kamwaka no wiya muno?" ²⁶Jesu keo o a tambula ngao, "Niti, niti na mi ambela ngao, apa muni saela, ka kwamba ngao mo muna mono ipilimeka kao, kono ka kuli mono muli na kwikuta. ²⁷Ko muna belekela e ilya ipwa, kono mu belekele e ilya imi shenyisetha ku moyo nombula kupwa eyo o Mwana Munu a tamba ku mipa, ka kuli Mulimu o Tate yonyiko a nañolo na liswayo lyaye. ²⁸Keo na mwipula ngao, "Mo tu tenda ngepi, ngao tu twese ku tenda o musebethi wa Mulimu?" ²⁹Jesu keo o tambula na kwamba nga, "O musebethi wa Mulimu, wa kwamba ngao, mwitaene oyo na tuma." ³⁰Kona kuli keo a mwambela ngao, "Mo tenda sisupo mwike ngao tusi mone mane ngo tu twese kwitaena? ³¹Aka nyakulyetu mwana lya maana apa ne kala mu liyungu, weti apa kuna ñoliwa ngao, "Mwa napa kulya ku isima no ku wilu." ³²Keo Jesu o atambula ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao, ka neli mushe oyo no mipa eyo isima ku tunda ku wilu kao, kono neli Tate oyo na mipu pano e isima no sikuma ku tunda ku wilu. ³³Ka kuli e isima ya Mulimu yonyiko eyi ina panene ku wilu na ku wiya kupa a kaye o moyo." ³⁴Keo a wiya ku mwambela ngao, "Mulena, o tupange kweyi isima." ³⁵Jesu keo o ambela ngao, "Ome yonyiko e isima no moyo, yoshe oyo keya o kwange kafu nthala kao, mane noyo itana mu lithina lyange kombafu liwila kao. ³⁶Kono mono ni mi tonwela paya ngao niti emwa muna ni mono, kono komwa ini itana kao. ³⁷Soshe eso Tate a tamba kunipa mo si wiya o kwange, mane noyo yoshe o tamba ku wiya o kwange koni tamba kumu yumba kao. ³⁸Ka kuli mo ina tundu ku wilu, ku tenda esi ni wapela kao, kono ku wiya ku tenda eso a wapela oyo na ni tumu. ³⁹E tato thoyo na ni tumu, tha kwamba ngao ko ina yongisa shiwa si mweya kweyo ana nipu, kono ngo ni ingule mu liwa no ma maneno. ⁴⁰Ka kuli eso a wapela Tate, ngao o munu yoshe o mona Mwanaye na kwitana mu lithina lyaye nga wane moyo nombula kupwa kame mo ni mwingula mu liwa no ma maneno. ⁴¹A Majuda mwana nunga nunga kabakala oye ka kuli mwa namba ngao, "Ome yo nyiko e isima ina tundu ku wilu." ⁴²Namba kame ngao, "Oyu ka ngao yonyiko o Jesu o mwana Josefa kao, oyo iwaye na inawaye twa limuka? Pano eni amba ngepi ngao, 'Na pana ku wilu?'" ⁴³Jesu keo oa tambula ngao, "Mu teneke o ku nunga nunga mu kachi kenu. ⁴⁴Njeko oyu no ku wiya o kwange keti aiba Tate no ni tuma a mukoke, kame ome mo ni ka mwingula mu liwa no ma maneno. ⁴⁵Kuna ñoliwa mu sipolofita ngao, 'Munu yoshe omba lutiwa kwa Mulimu.' Na munu yoshe ona yubu na ku lutiwa kwa Tate mwa wiya o kwange. ⁴⁶Ka kwamba ngao kwali munu no mona Tate kao, keti oyo pana kwa Tate—oye no mona Tate. ⁴⁷Niti, niti, na miambela ngao, oyo tamba kwitana o kwite moyo wambula kupwa. ⁴⁸Ome yonyiko e isima no moyo. ⁴⁹Aka nyakulyenu mwa naya maana mu liyungu, kono nafa. ⁵⁰E isima i tunda ku wilu yonyiko ome, ngao o munu o ilya ka nafa. ⁵¹Ome yo isima no moyo i panena ku wilu. Ku mona munu onali kwa ino isima, mwa yoya ku twalela. E isima ni tamba kupa e nyama thange ngao thi yoise a kaye." ⁵²A Majuda na lwana yonene na ku kalisa ku kanana, kwamba ngao, "Oyu munu kandi mwa tupa ngepi e nyama thaye ngao tulye?" ⁵³Jesu keo o ambela ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao ku mona mu kana kulya e nyama no Mwana Munu na kunwa o unyiga waye, ko mu tamba kwikala na moyo kao. ⁵⁴Oyu lya e nyama thange na kuwa o unyinga wange o kwite moyo wambula kupwa, mane kame mo

ni mwingula mu liwa no ma maneno.⁵⁵ Ka kuli e nyama thange silya sa sikuma, mane na unyinga wange sa kunwa sa sikuma kame.⁵⁶ Oyo lya e nyama thange na kunwa o unyinga wange e kala o kwange, mane Name mo ni kala o kwaye.⁵⁷ Weti Tate no ku yoya no ni tuma, na kwamba ngao na yoya kabakala Tate, kona kuli oyo nilya, mwa yoya kabakala ome.⁵⁸ Ino yonyiko e isima ina panene ku wilu, ko ku kufeka na ka nyakulyenu nalya a maana na kufa kao. Yoshe olya ino isima mwa yoya kutwalela.⁵⁹ Kono Jesu apa namba eyi yambo mwana luta mu sinagoge mu Kapernauma.⁶⁰ Keo angi no a lutiwa aye apa na mana ku yuba ngeyo namba ngao, "Eli lii lya ku kalupa; oyu liyubisisa ani?"⁶¹ Jesu, ka kuli mwana limuka mu muchima waye ngao a lutiwa aye atha na ku nunga nunga, keo o ambela ngao, "Ka mwendi esi siambo sa mi kolisa ku michima?"⁶² Keo mo kwi kala ngepi ku mona mu mona o Mwana Munu o kambamena ku wilu oko ne kalanga weli?⁶³ E mepo thonyiko tha yoisa, e nyama ko thi tusa simweya kao. A mai ina miambele mepo, mane kame mai a moyo.⁶⁴ Kono kwali a mweya mu kachi kenu ao ana kana kwitana." Ka kuli Jesu mwana limuka ku ma tatekelo ao na kana kwitana mane noyo tamba ku muulisa.⁶⁵ Keo o eketha ngao, "Neli lyo libaka elyo no ni mi ambeela ngao njeko munu wa ku wiya o kwange keti aiba ndi Tate mwa mupa sibaka."⁶⁶ Ku tunda apo, o ungi no a lutiwa aye keo a mu siya ku teneka ku mu koñela.⁶⁷ Keo Jesu o ambela a lutiwa aye a 12 ngao, "Namwe ko mu saela ku ku thela kao, ndi ngepi?"⁶⁸ Simoni Pitrosi keo o mwalaba ngao, "Mulena, mo tutha kwani? Owe wa kwata mai no moyo nombula kupwa,⁶⁹ mane otwe tu netana na ku limuka ngao kandi owe o Kreste no kukenu wa Mulimu."⁷⁰ Jesu keo o ambela ngao, "Ka neli ome no ni mi keta kao, mwa likumi no mweya, kame o mweya o kwenu lidimona?"⁷¹ Mwana toya Judasi Isikariota, o mwana Simoni, ka kuli neli oye, yo mweya no likumi na ili, oyo mbo talula Jesu.

7

¹ Apa eyi no ipwa Jesu keo o thinguluka ku luta anu mu Galilea, ka kuli no imwa ku saela kwi kala mu Judea ka kuli a Majuda mwana saela ku mwipaa.² Apo o mukiti no Majuda wisaniwa ngao mukiti wa mingande mono wi kala pepi.³ A mina Jesu keo a mwambela ngao, "O tunde kuno othe ku Judea, ngao a lutiwa oye nao a ku mweene e misebethi o tendanga.⁴ Njeko munu wa ku tenda inu ku mangolo aiba ndi a saela ku limukiwa pa kenu. Ku mona o tenda ngeyo, keo o ku monalise ku kaye o fochi."⁵ Ka kuli na minaye nao na imwa ku mwitaena.⁶ Jesu keo o ambela ngao, "E nako thange kotha i kuma kao, kono e nako thenu etho the kalako na kale.⁷ A kaye ko ka twese kumi thimba omwe kao, kono ka thimba ome ka kuli natha na kupa o upaki ngao ka tenda sibi.⁸ O mwe muthe ku mukiti; O me konitha kwou mukiti kao ka kuli e nako thange kale kotha ikuma kao.⁹ Apa na manisa kwambela ngeyo, keo o siala mu Galilea.¹⁰ Kono apa a minaye natha ku mukiti, naye keo othako, ka ku ku monalisa kao kono mwana kwitha.¹¹ A Majuda mwanatha naku musaela pa mukiti kuno amba ngao, "Kupi kwali?"¹² Mono kwi kala kwoopa Jesu mu kachi no limbuta. A mweya mwanamba ngao, "Munu wa ku wapa." A mweya mwanamba ngao, "Nje, a lyanganisa anu."¹³ Kono njeko munu shiwa o mweya no amba e yaye pa kenu ka kuli mwane yapa a Majuda.¹⁴ Pa kachi no mukiti, Jesu keo o kambama kutha mu Tempele na ku ka tateka ku luta kame.¹⁵ A Majuda na komoka, kwamba ngao, "Oyu munu a limuka ngepi a mañolo yonene? Shamba a tanga oye uku tuta."¹⁶ Jesu keo o alaba na kwamba ngao, "E tuto ko thi tunda o kwange ambu kao, kono tha tunda kwoyo ona ni tumu."¹⁷ Ku mona munu o saela ku tenda esi a wapela Mulimu, keo mwa limuka ndi ethi tuto tha pana kwa Mulumu, kapa na kwambela yange.¹⁸ O munu o kwambela e yaye a saela ku ku tumisa yo fochi, kono o munu o saela ngao oyu no mu tuma a tume, oyo munu keo amba ya sikuma, kame ka kwite sibi kao.¹⁹ Kandi ka Mushe yono mipa o mulao kao? Kono njeko shiwa o mweya o kwenu oyu buluka o mulao. Ike apa mu saela ku ni paa?"²⁰ E limbuta keo li alaba ngao, "Wa kwata lidimona. Oyu saela ku kwipaa ani?"²¹ Jesu no alaba na kwambela ngao, "Mo ina tende musebethi umweya, mane moshe keo muna komoka.²² Mushe mwana mipa ku keñiwa (ka ngao mono ku tunda kwa Mushe kao, kono kwa tunda kwa nyakulyetu no kale), kono mu liwa no Pumulo omwe mwa keña munu.²³ Ku mona munu ona keñiwa mu liwa no Pumulo ngao o mulao wa Mushe ko una choliwa, ike apa mu ni lwaena ka kuli mo ina yoisa mu liwa no Pumulo?²⁴ Ko muna atula sobothi, kono mwatule na ku luka."²⁵ A na tunda ku Jerusalema namba ngao, "Kandi ka yonyiko a saela kwipaa kao oyu?"²⁶ Mu mone, ambaula pa kenu, kono njeko eyi amu tenda. Kandi a manduna ana limuka ngao oye yo Kreste, niti ndi?²⁷ Kono twa limuka oyu oku a tunda. Kono apa Kreste mba wiya, njeko oyu mbo limuka oku mba tunda."²⁸ Keo Jesu o kuwela mu Tempele, ku luta kuno yo amba ngao, "Mwa ni limuka kame mwa limuka noku ni tunda. Kona iku leta no fochi kao, kono oyo na ni tumu wa sikuma, kono ko mu mu limuka kao.²⁹ O me na mu limuka ka kuli na tunda o kwaye kame yonyiko ana ni tumu."³⁰ Mwana saela kumu manga, kono njeko munu no mu kambeka e likaa ka kuli e nako thaye no thimwa kale ku kuma.³¹ Kono o ungi no anu mu limbuta na mwitaena, na kwamba ngao, "Apa Kreste mbeya, nga mwa wiya ku tenda isupo ingi ku pita eyi a tenda oyu?"³² A Mafalisi na yuba anu atha na kwoopa eyi ya Jesu, mane keo a kulu no maprisita na Mafalisi keo a tuma mapolisa ku ka mu manga.³³ Jesu keo o amba ngao, "Niili ne nu mu ka nako kanyonyo, mane keo mo nitha koyu na ni tumu.³⁴ Mo mutha na ku ni saela kono komu ni wana kao; oku nitha, ko mu twesa ku ku thako kao."³⁵ A Majuda keo a kwipula ngao, "Kupi oyu munu oku a tamba kutha oko tu tamba ku kana ku ka mu wana? Ngao mwendi mwatha kwaa ana ku shandaula a Magerike na ku ka luta a Magerike ndi?"³⁶ A talusa ike apa amba e lii ngao, 'Mo mutha na ku ni saela kono ko mu ni wana kao; oku nitha, ko mu twese ku ka kumako kao?'³⁷ Mu liwa no ma maneno, mu liwa e likulu no mukiti, Jesu keo o imana na ku kuwela, kwamba ngao, "Ku mona munu onafu liwila, keo a wiye o kwange anwe.³⁸ Ku munu oyo itana mu lithina lyange, weti a mañolo apa amba, a mambai no meyu no moyo mwatha na ku sika ku pana mu libumo lyaye"³⁹ Mwa namba ku toya e mepo, etho ku mona anu a itana o kwatho keo a swanela ku thi wana; e mepo kotha ipiwa kao ka kuli Jesu nje kale a lumbekiwe.⁴⁰ A mweya mu limbuta, apa na yuba ao mai, namba ngao, "Niti oyu yonyiko o mupolofita emwa."⁴¹ A kwao namba ngao, "Yo nyiko o Kreste." Kono a kwao kame

mwa namba ngao, "Ngao Krete a twesa ku pana mu Galilea?"⁴² Kandi a mañolo na imwa kwamba ngao Krete mwa panena mu lusika lwa Davida na mu munthi wa Betelehemu, omo Davida ne kalanga?"⁴³ Kona kuli keo kwinguka ku kanana mu kachi no anu mu limbuta kabakala Jesu.⁴⁴ A mweya mwana saela kumu manga, kono njeko o munu no mu kambeka e likaa.⁴⁵ A mapolisa keo a ku thika ku maprisita a kulu na ku mafalisi, ao na kambela ngao, "Ike apa muna kana ku ka muleta?"⁴⁶ A mapoisa keo alaba ngao, "Ku tunda koko njeko o munu o namba kale wetini oya."⁴⁷ A mafalisi keo nao alaba ngao, "Kona kuli namwe muna ka ongiwa?"⁴⁸ Kandi ku manduna ana mwitaene ndi, kapa na mafalisi nao? Kono eli limbuta lyoshe ao a kana ku limuka o mulao, a na kutiwa.⁴⁹ Nekudema o mweya no mafalisi, oyu no wiya o kwaye ku matatekelo keo o ambela ngao,⁵⁰ Kandi o mulao wetu wa itanisa kwatula munu njekale mu yube o kwaye kapa ku limuka eyi ana tende?"⁵¹ Keo a mu pilukela na ku mwambela ngao, "Kandi nawe o mu Galilea ndi? O saele kame mo mona ngao njeko o mupolofita no panena ku Galilea."⁵² Kona kuli munu na munu keo o ku thela ku nthuwo thaye.

8

¹Jesu keo otha pa lilundu no itondo ya Olive. ²E nako no masiku siku keo o wiya kame mu Tempele, mane anu oshe keo a wiya; no tomana na ku kalisa kwa luta. ³A ñoli na mafalisi keo a leta mukathi oyu no kwatiwa yo tenda e lifa. Mwana mu paka mu kachi.⁴ Na mwambela ngao, "Muluti, oyu mukathi mwana kwatiwa yo tenda e lifa. ⁵Pano mu mulao, Mushe mwana tu laula ku pobaula anu no ngeyo; owe wamba ngepi?" ⁶Mwanamba ngeyo ngao nga mukwate mane nga mu waene sa ku mwangetha, kono Jesu keo o nyongama na ku ñola pashi na munwe waye. ⁷Apa na eketha ngeyo kutha na ku mwipaula, Jesu keo o inuka na kwambela ngao, "O mweya o kwenu oyu limuka ngao ka kwite sibi kao, a piluke yono utangi kumu yaa liñomo." ⁸Keo o nyongama kame, na ku ñola pashi na munwe waye. ⁹Apa na yuba ngeyo, keo a tateka kutha o mweya no mweya, ku tatekela kwa kulu. Ku ma maneno Jesu mwana siala yofochi, noyo mukathi na paka anu mu kachi. ¹⁰Jesu keo o inuka na ku mwambela ngao, "Woyu mukathi, aya ana kwangethe kupi kwali? Nga njeko oyu na kupu mulandu?" ¹¹No alaba ngao, "Njeko, Mulena." Jesu keo o amba ngao, "Name koni kupa mulandu kao. O ende kona ka tenda kame sibi." ¹²Jesu keo o amba kame o kwoo ngao, "Ome no liseli no kaye; oyo ni koñela ka ende mu simbwi kao kono mwa kwata e liseli no moyo." ¹³A mafalisi keo a mwambela ngao, "Wa kupa upaki woye o fochi; o upaki woye kawa sikuma kao." ¹⁴Jesu keo o alaba na kwamba o kwoo ngao, "Shiwa ni ku paka no fochi, o upaki wange wa sikuma. Na limuka oku ni tunda noku nitha, kono ko mu limuka oku ni tunda kapa oku nitha kao. ¹⁵Omwe mwatula ku sebeisa o unu; ome kona atula munu kao. ¹⁶Kono ku mona ina atula, e katulo thange tha sikuma ka kuli konili no fochi kao, kono ne kala na Tate oyu na ni tumu. ¹⁷Ya sikuma, na mu mulao wenu kuna ñoliwa ngao o upaki no anu aili wa sikuma. ¹⁸O me ni ku paka no fochi, na Tate no ni tuma naye ani paka kame." ¹⁹Keo a mwambela ngao, "Iwoye kupi kwali?" Jesu no alaba ngao, "Ko muni limuka shiwa Ome na Tate kao; nga mo mwa ni limuka, nga mwa limuka na Tate naye." ²⁰Mwana amba a mai mu libulukelo kuno yo luta mu Tempele, kono njeko munu oyu no mu manga kakuli e nako thaye no thimwa kale ku kuma. ²¹Jesu keo o ambela kame ngao, "Na ku thela; mo mutha naku ni saela kono kame mo mufela mu sibi senu. O ku nitha, komu twesa kuthako kao." ²²A Majuda keo amba ngao, "Ka mwendi mwa kwipaa yofochi? Yonyiko i mwambisa ngao, 'O ku nitha ko mu twesa kuthako kao?'" ²³Jesu keo o ambela ngao, "O mwe mwa tunda kushi, O me na tunda ku wilu. O mwe mwa kwa kano kaye; O me ka no mukwa kano kaye kao. ²⁴Ponyiko apo, ina mi ambele ngao mo mufela mu ibi yenu. Ka kuli ku mona mu kana ku nitana omo nilyele, keo mo mufela mu ibi yenu." ²⁵Keo a mwambela ngao, "Owe ani?" Jesu keo o alaba ngao, "Muya ina mi ambeele ku ma tatekelo. ²⁶Ni kwite ingi ya kwamba mane na ingi ya ku mi atula. Kono shiwa ngao, oyo ona ni tumu wa sikuma; kame na inu no ni yuba o kwaye, ina yambele a kaye." ²⁷Na kwanga ku yubisisa ngao mwana ambaula o kwo tu toya Yaye. ²⁸Jesu keo o amba o kwoo ngao, "A pa mu mana ku yoyola o Mwana Munu, keo mbo mu limuka omu ni lyele, kame koni ku tendelanga inu no fochi kao. Weti omu na ni lutela Tate, kona kuli namba eyo na niambela Tate. ²⁹Oyo ona ni tumu e kala nange, kame ka ini siya no fochi kao, ka kuli na tendanga eyo imu wapelisa." ³⁰Apa Jesu natha na kwamba eyo, o ungi keo na mwitaena. ³¹Jesu keo o ambela a Majuda na mwitaena ngao, "Ku mona mutomana mu lii lyange, keo mo mu piluka mwa lutiwa ange a sikuma; ³²mane keo mo mu limuka eyi no sikuma, kame eyi no sikuma keo mo imi lukula mu ukalu." ³³Na mwalaba ngao, "Otwe twa ikulya Abrahama kame ko twa pilukapo a pika ku munu kao; ike apa o amba ngao, 'Mo mu lukuliwa?'" ³⁴Jesu keo o alaba ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao, munu yoshe o tenda sibi keo mupika wa sibi. ³⁵Mupika ka twese ku tomana mu nthuwo kao; kono o Mwana mwa tomanamo ku twalela. ³⁶Kona kuli, kumona o Mwana ona ku lukula, keo ona lukuluwa emwa. ³⁷Na limuka ngao omwe wonyiko o mukowa wa Abrahama; kono mwa saelanga kuni paa ka kuli e lii lyange ko likwite sibaka mu kachi kenu kao. ³⁸Ome namba eso ni mona kwa Tate, namwe kame mwa tenda eso no mu yuba kwa Iwenu." ³⁹Keo a mwalaba na ku mwambela ngao, "Iwetu Abrahama." Jesu keo o ambela kame ngao, "Abrahama nga yo iwenu, nga muna tenda e misebethi tha Abrahama. ⁴⁰Kono, pano mwa saela kuni paa, ome ina mi ambele eyi no sikuma no ni yuba kwa Mulimu. Abrahama no imwa ku tenda ngeya. ⁴¹Mwa tenda e misebethi tha iwenu." Keo a mwambela ngao, "Ka twaana a mu unyathi kao; Iwetu o mweya: Mulimu." ⁴²Jesu keo o ambela ngao, "Nga Mulimu yo iwenu, nga mwa ni wapele, ka kuli Ome na tunda kwa Mulimu mane mo ina letiwa o kwaye; ka kuli kona iku leta no fochi kao, kono oye yona ni tumu. ⁴³Ike apa mu kana ku yubisisa a mai ange? E libaka ngao komu saela ku yuba a mai ange kao. ⁴⁴Omwe mwa tunda kwa iwenu, oye o Diabulosi, mane kame mwa wapela ku tenda eyi a wapela iwenu. Neli mwipai ku tundela ku matatekelo mane ka twese kwimaena eyi no sikuma kao ka kuli ka kwite ya sikuma mushi thaye kao. Ku mona o amba ya makuli, a yamba ku tundela mu mwikaelo waye ka kuli liakabe mane yonyiko o iwa no makuli oshe. ⁴⁵Kono, ka kuli nambanga ya sikuma, ko mu twese kwitana kao. ⁴⁶Ani o kwenu oyu twesa ku ni monisa ngao na kwata sibi? Ku mona inamba ya sikuma, ike apa

mu kana kuni yubisisa? ⁴⁷O munu wa Mulimu mwa yubisisa e lii lya Mulimu; komu yubisisa e lii lya Mulimu kao ka kuli ka mwanu a Mulimu kao." ⁴⁸A Majuda keo a mwalaba na ku mwambela ngao, "Kandi ka ya sikuma apa twamba ngao o Musamaria kame wa kwata lidimona kao?" ⁴⁹Jesu keo o alaba ngao, "Koni kwite lidimona kao, kono napa Tate likute, kono omwe mwani shwaula." ⁵⁰Konitha na ku saela a kapupo kange kao; oyu kasaela kwali kame atula. ⁵¹Niti, niti, na mi ambela ngao, ku mona munu ona buluka e lii lyange, keo komba mono lifu kao." ⁵²A Majuda keo a mwambela ngao, "Pano eni tuna limuka ngao kandi wa kwata lidimona. Abrahama na mapolofita nafa; kono owe wamba ngao, 'Ku mona munu ona buluka e lii lyange, keo komba mono lifu kao.'" ⁵³Ko mukulu ku pita Iwetu Abrahama oyu nafa kao, ndi ngepi? A mapolofita oshe nafa. Wa ku paka ngao owe ani?" ⁵⁴Jesu no alaba ngao, "Ku mona ina ku tende kapupo no fochi, aka pupo kange keo kanambula tuso; Tate yonyiko oni tenda a kapupo—oyo mu toya ngao Mulimu wenu." ⁵⁵Komu mu limuka kao, kono ome na mu limuka. Ku mona nga inamba ngao, 'Koni mu limuka kao,' Keo nga mo ni ku feka nenu, ku piluka liakabe. Kono eni, Na mu limuka mane na buluka na lii lyaye." ⁵⁶Iwenu Abrahama mwana kina ngao nga ona mono e liwa lyange; no limona mane no litabela." ⁵⁷A Majuda na mwambela ngao, "Ko kwite kale ilimo makumi mutanu kao, kono wamba ngao wa monapo Abrahama?" ⁵⁸Jesu keo o ambela ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao, Abrahama kale njekala e kaleko, Ome mono ni kalako." ⁵⁹Popo keo a nona mañomo kumu yaana, kono Jesu keo o kwolama na ku tunda mu Tempele ku paena panthi.

9

¹Apa Jesu na enda, no wiya ku mona munu wa kufa a meo ku tunda ku waikana. ²A lutiwa aye na mwipula ngao, "Muluti, ani oyu no tenda e sibi, oyu mulume kapa a shemi aye, apa nelekiwa yo nafu a meo?" ³Jesu keo o alaba ngao, "Shamba atanga oyu munu, ku tenda sibi, kapa a shemi aye, kono ngao e misebethi tha Mulimu ngo thi monale o kwaye. ⁴Twa swanela ku sebetha e misebethi thaye pano kwi monala. O usiku wa wiya apo munu yoshe komba twese ku sebetha kao. ⁵Pano nili mu kaye, ome yonyiko e liseli no kaye." ⁶Apa Jesu na manisa kwamba ngeyo, mwana sipwela pashi, ku tenda mandowa ku waneka na mate aye, na ku lamba ao mandowa ku meo noyo no kufa a meo. ⁷Mwans mwambela ngao, "Othe, oka ku kushe mu lithiya lya Siloe (kwamba ngao, " ku tumiwa."). Kona kuli oyo mulume keo otha, na ku ka ku kusha, na ku kauka kuno yo mona." ⁸Keo ao nekalanga nae nao na mu monanga yotha na ku lombamba mwanamba ngao, "Ka yonyiko oya mulume notha na ku tomananga na ku lombanga oyu kao?" ⁹A mweya mwanamba ngao, "Yonyiko." Kono a mweya kame mwanamba ngao, "Kayonyiko kao, kono a ku feka naye." Kono oye keo o amba ngao, "Yonyiko ome oya." ¹⁰Mwana mwipula ngao, "kandi a meo oye mwana twese ngepi ku kopaula?" ¹¹Keo o alaba ngao, "O Munu no lithina lya Jesu yonyiko na tende a mandowa na kwa ni lamba ku meo na kuni ambela ngao, "Othe ku Saloe oka ku kushe." Keo nitha ku ka ku kusha, mane apa no ni manisa keo ni tateka ku mona." ¹²Na mwambela ngao, "Kupi kwali?" Keo oa tambula ngao, "Koni limukako kao." ¹³Na leta oyo mulume no kananga ku mona ku Mafalisi. ¹⁴Neli liwa lya Sabata apo Jesu na tenda ao mandowa na ku leta ngao oyo munu a tone ku mona. ¹⁵Kona kuli a Mafalisi kame naka eketha kwipula oyo mulume ngao mwana twese ngepi ku mona. No alaba ngao, "Mwana ni wese mandowa ku meo, keo ni ku kusha, mane pano eni keo na mona." ¹⁶A mweya ku Mafalisi mwanamba ngao, "Oyu Munu ka tunda kwa Mulimu kao ka kuli ka buluka e Sabata kao." A kwao kame mwanamba ngao, "Kandi munu wa sibi mwa twesa ngepi ku tenda e isupo no ngeya?" Kona kuli mono kwi kala ku kanana mu kachi koo. ¹⁷Keo kame nepula oyo mulume nafa meo ngao, "Owe wamba ike poyu munu ona ku letele ngao o mone?" Oyo mulume no amba ngao, "Mu polofita oya." ¹⁸Napo kame a Majuda na imwa ku yubisisa ngao neli mwana elekiwa wa kufa a meo kono pano seli a mona keti apa nesana a shemi aye ao namba ngao neli wa kufa a meo kono seli ona tateke ku mona. ¹⁹Mwana ipula a shemi aye ngao, "Oyu yonyiko o mwanenu munamba ngao mono mu mweleka yonafu a meo? Kwa wiya ngepi eni ngao ngeno a mone?" ²⁰Keo a shemi aye alaba ngao, "Oyu yonyiko emwa o mwanetu kame mwana elekiwa yonafu a meo. ²¹Omu kuna wiyele ngao ngeno a mone, natwe ko tu limuka kao, mane na munu oyo ona mu letele ngao a meo aye a mone, ko tu mu limuka kao. Mu mwipule, ona kulu. A twesa ku kwambela yofochi. ²²A shemi aye mwanamba eyi, ka kuli mwaneyapa a Majuda. Ka kuli a Majuda namana ku ku yuba ngao o munu yoshe mbo ku tumela ku toya Jesu ngao Krete, keo oyo munu mwa mu chitha ku mu tundisa mu sinagoge. ²³Kabakala ou mwikaelo, a shemi aye keo amba ngao, "Ona kulu, mu mwipule." ²⁴Ka wili nesana oyo mulume nafa meo na ku mwambela ngao, "O lumbeke Mulimu. Twa limuka ngao oyo munu wa sibi." ²⁵Keo oyo mulume nafa a meo oa tambula ngao, "Koni limuka ngao oyo munu wa sibi kao." E sinu ni limuka: Mono nifa meo, kono pano seli na mona." ²⁶Keo a mwambela ngao, "Ike eyi na tenda o kwoye? Mwana shokola ngepi a meo oye?" ²⁷No alaba ngao, "Ina mi tonwele kale, kono muna imwa ku tethetha! Mwa saela ku yubela ngepi kame ka wili? Nga namwe mwa saela ku piluka mwa lutiwa aye, ndi ngepi?" ²⁸Keo a mwalaba na kashwau ku mwambela ngao, "Owe yonyiko o mulutiwa waye, kono otwe twa lutiwa a Mushe. ²⁹Twa limuka ngao Mulimu mwanamba na Mushe, kono ko tu limuka oku oyu a tunda kao." ³⁰Oyo munu keo oa alaba na kwambela ngao, "Kwa komokisa, ngao ko mu limuka oku a pana kao, kono no twesa ku shokola a meo ange ngao seli na mona. ³¹Twa limuka ngao Mulimu ka tethethanga a no sibi kao, kono ku mona munu ona mupu likute na ku tenda eyo a saela, Mulimu keo mwa mu yuba. ³²Ku tunda apo a kaye no ka tatekela ko kwa yubala ngao kwali munu no shokola meo a munu ngao a mone oyo no shemiwa yo nafu a meo kao. ³³Aiba ndi oyu Munu nga ka tunda kwa Mulimu kao, nga no imwa ku tenda sinu. ³⁴Na mwalaba ku mwambela ngao, "O we mono shemeniwa mu sibi, mane wa saela ngepi ku tu luta?" Keo a mu chithela panthi. ³⁵Jesu no yuba ngao ana muchithi ku mu tundisa mu sinagoge. Apa na mwangana no mwambela ngao, "Nga wa twesa kwitana mu lithina lya Mwana Mulimu ndi?" ³⁶Nomu tambula na kwamba ngao, "Opi yonyiko, Mulena, ngao ni tateke kwitana mu lithina lyaye?" ³⁷Jesu keo o

mwambela ngao, "Ona mu mono, mane kame yo nyiko oyo ambaula o kwoye pano.³⁸Oyo munu keo o ambela Jesu ngao, "Mulena, inetana," mane popo keo o mulapela.³⁹Jesu no amba ngao, "Kabakala o kwatula ponyiko ineyi muno mu kaye ngao a nombula ku mona a mone kame ngao ao no ku mona a kalise kufa a meo."⁴⁰A mweya no Mafalisi ao ne kala naye apa namba eyo na mwipula ngao, "Nga natwe mwendi tunafu a meo?"⁴¹Jesu keo o ambela ngao, "Nga mwaka kufa a meo, nga ko mu kwite sibi kao, kono ka kuli mwamba ngao, 'Mwa mona,' keo e sibi senu siliko.

10

¹Niti, niti, Na miambela ngao, oyu kana kwi ngeena ku selo mu mulaka no angu, kono a chikelamo ambu, oyo munu keo mbuyi kame wa ku pesa pesa.²O munu o ingeena ku selo yonyiko o mulisani no angu.³O mulonda nopa selo a mu shokweela. Angu a yuba e lii lyaye, mane kame e sananga angu aye na mathina mane na kwa shokweela.⁴Apa mana ku shokola angu aye, a endanga kuposo, mane nangu nao keo a mukoñela, ka kuli angu a limuka e lii lyaye.⁵Angu ka twesa ku koñela munu ngenda kao kono mwa mwi yapa, ka kuli ka limuka e lii lyaye kao."⁶Jesu mwana ambaula ethi nguli o kwoo, kono ao na imwa ku limuka ngao inu mwike eyi ambaula o kwoo.⁷Keo Jesu o ambela kame ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao, Ome no selo no angu."⁸Anu na wiya o kwange weli a mbuyi kame a pesa pesi, kono angu na imwa kwa tetheta.⁹Ome sonyiko e selo, ku mona munu onengene ku sebeisa ome, keo mwa yoiwiwa, mwa ingena mushi na ku paena panthi kame mwa wana matafunisetho.¹⁰Mbuyi mwa wiyela ambu kwitha na kwipaa. Kono ome mo ina wiyele ngao angu ange a wane moyo na ku u kwata mu ungi.¹¹Ome yonyiko o mulisani no ku wapa. O mulisani no ku wapa apanga angu aye o moyo waye.¹²O mupika no musebethi ka mulisani kao mane kame ka kwata angu kao. Ku mona ona mono e siwi siwiya a siyanga angu na kulupuka, mane na siwi keo sa tafuna angu aye.¹³A lupukanga ka kuli oye mubeleki ambu wa uka lomba kame ka kwite taba na angu kao.¹⁴O me no mulisani muwa, kame na limuka angu ange, kame nangu ange nao a ni limuka.¹⁵Weti apa Tate a ni limuka, kame name na limuka Tate, mane kame napanga o moyo wange kwangu ange.¹⁶Na kwata kame angu a kwao ao a kana kuli muno mulaka. Nao kame na swanela kwa leta, mane nao kame nga limuke e lii lyange ngao nga piluke oshe lingala limweya na muisani o mweya.¹⁷Esi sonyiko a ni wapeela Tate: O moyo wange natha na ku upa ngao ngo mbo ni uwane kame.¹⁸Njeko munu wa ku twesa ku uni yangela, Ni kwite maata aku upa, mane kame na maata a ku twesa ku ushimba. Mono nipiwa oku ku lauliwa ku tundela kwa Tate.¹⁹O ku ku fapana keo ku tendala mu kachi no Majuda kabakala ao mai.²⁰O ungi wo mwana amba ngao, "A kwata lidimona kame a bulumuka. Ike apa mutha na ku mutethethanga?"²¹A kwao mwana amba ngao, "A ka twese ku piluka mai a munu wa madimona kao. Kandi lidimona lya twesa ku shokola meo a munu wa kufa a meo ngao a mone ndi?"²²Keo o mukiti no ku kenisa e Tempele u wiya ku tendala mu Jerusalema.²³Neli nako tha mupepo, apa Jesu natha na kwenda enda mu Tempele mu malibela no selo sa Salumoni.²⁴A Majuda keo a mupaka mu kachi na ku mwabela ngao, "Mo tu shimbisa nako tha ku kuma papi kuno tutha na ku kana ku yubisisa? Aiba ndi owe yonyiko o Krete, keo o tu tonweele pa kenu."²⁵Jesu no atambula ngao, "Na mi ambela kale, kono no mwi mwa kwitana. E misebethi nitha na ku tenda mu lithina lya Tate, thonyiko thini tonola.²⁶Kono omwe ko mwitana kao ka kuli ka mwa angu ange kao.²⁷Angu ange a yuba e lii lyange; kame name na limuka angu ange, mane kame a ni koñelanga.²⁸Napa angu ange o moyo nombula kupwa, kame kombafu kao, mane njeko munu mbo twesa kwani yangela mu likaa lyange.²⁹Tate, oyu na inipu, mu kulu yonene kupita a kwaye oshe, kame njeko munu oyu twesa ku itundisa mu likaa lya Tate.³⁰Ome na Tate twa anu a mweya."³¹Keo a Majuda a shimba kame mañomo na ku mu yaana.³²Jesu no alaba ngao, "Ina mi monisa misebethi tha ku bula ku tunda kwa Tate. Kona kuli misebethi thipiko etho mu ni ñatanenanga?"³³A Majuda na mwalaba ngao, "Ko tu ku ñatanena e misebethi e thiwa kao, kono kabakala kanyaso, ka kuli owe, kupiluka o munu, wa ku tenda ofochi Mulimu."³⁴Jesu keo o alaba ngao, "Kandi ko kwa iñoliwa mu milao thenu, 'Paya no niamba ngao, 'Mwa milimu kao'?"³⁵Ku mona ndi mwane sana milimu, ao e lii lya Mulimu okwoo kwonyiko no likeya(kame a mañolo ka twese ku choliwa kao),³⁶mwani ambela ngepi ome oyo Tate na kenisa na ku ni tuma mu kaye ngao,, 'Ona shwaula,' ka kuli mono ni amba ngao, 'Ome no mwana Mulimu'?"³⁷Ku mona ndi koni tenda e misebethi tha Tate, keo ko muna nitaena.³⁸Kono aiba ndi na tenda, shiwa ngao ko muni itaene kao, keo mwitaneko e misebethi thange ngao ngo mu limuke na ku yubisisa ngao Tate e kala o kwange mane kame name ne kala kwa Tate."³⁹Mwana saela ku mu kwata kame, kono keo o panduka mu makaa oo.⁴⁰Jesu keo otha kame mu shambwaliwa wa Jordani ku ka kuma na ku sibaka eso Joani na kolobeletanga, mane keo oka tomanako.⁴¹Anu angi mwana wiya o kwaye na ku wiya kwamba ngao, "Joani no imwa ku tenda isupo, kono e inu yoshe namba kwoyu munu ya sikuma."⁴²Muya anu angi na mwitaena.

11

¹Kame mono kwi kala munu no toma no lithina lya Lazaro. Mwana pana mu Betania, o munthi wa Maria na Mareta.²Neli Maria oyo no swanela ku wesa Mulena na sende na ku mu kumuna ku makondo aye na uki thaye, mane Lazaro oyo no kola neli manthaye.³A manthaye keo a tuma munu kwa Jesu, ku kamba ngao, "Mulena, o mone, o munu wa wapela a kola."⁴Apa Jesu na yuba ngeyo, keo amba ngao, "Oyo i kola ka ya ku mwipaa kao, kono ya ku lumbeka Mulimu ngao o Mwana Mulimu naye nga lumbiwe."⁵Kame Jesu mwana wapela Mareta na manthaye na Lazaro.⁶Kona kuli apa na yuba ngao Lazaro a kola, Jesu keo o tomana kame maiwa meli oko ne kalanga.⁷Ku tundapo, keo o ambela a lutiwa aye ngao, "Twende kame ku Judea."⁸A lutiwa na mwambela ngao, "Muluti, pano a Majuda a saela ku ku ñatana na mawe, kame owe wa ukulukako?"⁹Jesu keo o alaba ngao, "Kandi liwa ko lya kwata nako tha ku kuma pa likumi na meli kao? Ku mona munu ona ende o mwinonga, ka twese ku tunuka kao, ka kuli a mona na liseli no kaye."¹⁰Kono, ku mona munu ona ende o

usiku, mwa tanuka ka kuli ka kwite liseli kao." ¹¹Mwana amba eyi, kame mu manyima neyo, keo o ambela kame ngao, "Mwonyi wetu Lazaro ona lala, kono nathako ngao nika mwingule." ¹²A lutiwa keo a mwambela ngao, "Mulena, aiba ndi ona lala, keo mwa yoya." ¹³Jesu apo mwana toya e lifu lyaye, Kono ao mwana naana ngao mwendi a toya o ku lala no ku pumula. ¹⁴Keo Jesu o wiya kwambela na ku monalisa ngao, "Lazaro onafu." ¹⁵Na wapela, kabakala omwe, apa no ni kana kwi kalako ngao mu twese kwitana. Kona kuli twende eni o kwaye." ¹⁶Tomasi, no lithina lya Didima, keo ambela a lutiwa a kwaye ngao, "Twende natwe ngao tu kafe na Jesu." ¹⁷Apa Jesu na kuma, mwana wana ngao Lazaro a kwata maiwa mane mu likwina naka mu bumbeka. ¹⁸Kona kuli Betania mono wikala pepi na Jerusalema, ku piluka mweendo wa ma mailo meli. ¹⁹O ungi no Majuda mwana wiya kwa Mareta na Maria ku wiya kwa shemba shemba kabakala e lifu lya manthoo. ²⁰Keo Mareta, apa na yuba ngao Jesu a wiya, keo o mutambauka, kono Maria mwana siala ku tomana munthuwo. ²¹Mareta keo o ambela Jesu ngao, "Mulena, nga mono ikalako, nga manthange na imwa kufa." ²²Kono shiwa pano, na limuka ngao soshe esi o lombwa kwa Mulimu, mwa sikupa." ²³Jesu keo o mwambela ngao, "Manthoye mwenguka kame." ²⁴Mareta, keo o amba ngao, "Na limuka ngao mbo kenguka mu nako no kwinguka no afu mu liwa no ma maneno." ²⁵Jesu keo o mwambela ngao, "Ome yonyiko o kwinguka no afu mane na moyo; oyo itana ome, shiwa afa, mwa yoya; ²⁶mane kame noyo yoya na kwitana ome ko mbafu kao. We tana ngeyo ndi?" ²⁷Mareta keo o amba ngao, "Eni, Mulena, Na itana ngao owe Kreste, o Mwana Mulimu, oyo no swanela ku wiya muno mu kaye." ²⁸Apa na mana kwamba eyo, notha na ku kesana minaye Maria ku manyonga. No amba ngao, "O Muluti ona kumu kame a kwisana." ²⁹Apa Maria na yuba ngeyo, no imana wangu wangu na kutha kwa Jesu. ³⁰Jesu no imwa ku kuma kale mu munthi kono mwane mana pa sibaka apo Mareta na mutambaukela. ³¹Kona kuli apa Majuda, ao ne kala na Maria mu nthuwo ku mwombaomba, na mona Maria yo nanuka wangu wangu na ku paena panthi, na mu kofela, ku naana ngao mwendi atha ku ka lilela ku mbumbo. ³²Apa Maria na kuma peso sibaka ne kala Jesu mane apa na ku wiya kumu mona, no ngwela kushi no maulu aye na ku mwambela ngao, "Mulena, nga kono ikalako kuno, manthange nga na imwa kufa." ³³Apa Jesu na mu mona yo lila, mane na Majuda na wiya naye nao kame a lila, no yokoka mu mepo thaye na ku ku komokela; ³⁴keo o amba ngao, "Kupi oku muna mu laleke?" Na mwambela ngao, "Mulena, o wiye o mone." ³⁵Jesu no lila. A Majuda keo amba ngao, "Mu mone omu na wapeela Lazaro!" ³⁷Kono a kwao mwa namba ngao, "Oyu munu no shokola a meo noya munu nafa a mona, ike apa ana kana ku tenda ngao oyu naye ka nafa?" ³⁸Keo Jesu kame, o yokoka mushi thaye, na kutha ku mbumbo. Neli mukoti, mane mono ku shokiwa liwe. ³⁹Jesu keo o amba ngao, "Mu shenyise e liwe." Mareta, o mantha Lazaro, o mufu, keo o ambela Jesu ngao, "Mulena, seli a nuka, ka kuli pelo lya une kuno yoli muno." ⁴⁰Jesu keo o mwambela ngao, "No nimwa ku kwambela ngao, ku mona o netana, mo mona e kanya tha Mulimu?" ⁴¹Keo na shenyisa e liwe. Jesu keo o nanulela a meo aye mu wilu na kwamba ngao, "Tate, na ku tumela o kwoye ka kuli mona ni tethethe." ⁴²Na limuka ngao wani tethethanga, kono kabakala a anu angi ana ni paka mu kachi ponyiko ni amba ngeyo, ngao nga twese kwitana ngao kandi owe yonyiko ona ni tumu." ⁴³Apa na mana kwamba ngeyo, keo o kuwa na lii no ku lungwa ngao, "Lazaro, o tunde omo!" ⁴⁴O munu no kufa keo o tundamo; a makondo aye na makaa mwana tatingeliwa mu maina, mane na sifateo saye mono sitatingiwa na liina naso. Jesu keo o ambela ngao, "Mu mu thingune kame mu mu teneke a kwendele." ⁴⁵Keo angi ku Majuda ao na keya kwa Maria na ku wiya ku mona Jesu yo tenda eyo, na mwitaena. ⁴⁶Kono a kwao natha ku Mafalisi ku katonwela e inu eyo Jesu na tenda. ⁴⁷Keo a maprisita a kulu na Mafalisi na waneka e kuta pa mweya na kwamba ngao, "Mo tu tenda ngepi? Oyu munu seli a tenda isupo ingi." ⁴⁸Ku mona tu mu teneka yofochi, o ungi mwa mwitaena; a Maroma ng mwa wiya na ku shandaula o munthi na sicaba." ⁴⁹Kono shiwa ngeyo, munu o mweya, Kayafa, oyo no piluka muprisita mu kulu owo mwaka, no ambela ngao, "Ko mu limuka sinu kao." ⁵⁰Ko mu anuka ngao kuli siwana munu o mweya ku fela anu angi kupita e sicaba soshe ngao si yunde." ⁵¹Kona kuli no imwa ku kwambela ambu. Kono, ka kuli neli muprisita mukulu owo mwaka, mwana taa ngao Jesu mwa faela e sichaba, ⁵²mane ka sichaba ambu kao, kono ngao ana Mulimu a na ku shandaula nga twese ku ku waneka pa mweya ku piluka anu a mweya. ⁵³Kona kuli ku tunda elyo liwa ku twala poso mwana lela omu na twesa kwi paela Jesu. ⁵⁴Kabakala ngeyo Jesu no teneka kwendanga yofochi mu kachi no Majuda, kono mwana ku thela mu sibaka no sikwaata na lyuwa mu munthi wisaniwa Efraimi. Keo o ka ku tomaena omo na lutiwa aye. ⁵⁵Kona kuli o mukiti no paseka no Majuda neli mono wi kala pepi, mane o ungi no anu keo a ku tangetha kutha ku Jerusalema ku tundela mu ibaka yoshe ku ka waniwa ku paseka ngao aka ku kenise." ⁵⁶Mwanatha na ku saela Jesu, mane kuno atha na ku kwipaula mu Tempele keo amba ngao, "Mwa naana ngepi? Ngao ka wiya ku mukiti kao ndi?" ⁵⁷Keo a maprisita a kulu na Mafalisi mwanapa mwambelo ngao aiba ndi kwali munu o limuka oku Jesu ali, keo a biye ngao a twese ku ka mu manga.

12

¹Apa no ku sialela maiwa mutanu na limweya ngao e paseka thi tendale, Jesu keo otha ku Betania, oko ne kalanga Lazaro, oyo na ingula kwaafu. ²Kona kuli oko na ka mutendela liyumbu, mane Mareta yonyiko notha na ku tapa eyo ilya, kono Lazaro oye neli o mweya nolya na Jesu. ³Keo Maria o shimba a mathi no sende, na ku wesa a maulu a Jesu, mane keo o sikumuna kame a maulu aye na uki thaye. O muwe netho sende keo u yubala ku nuka mu nthuwo thoshe. ⁴Judasi Isikalriota o mweya no a lutiwa aye, oyo no swanela kumu talula, no amba ngao, ⁵"Ike ethi sende apa thina kana ku ulisiwa na mapondo likumi na meli na kupiwa kwa no kuutwa?" ⁶Mwana amba ngeyo ka ngao mwendi mwana babalela autwi kao, kono ka kuli neli mbuyi. Neli oye yonyiko no bulukanga e sikwama mane kame mwana ku shimbelanga ambu a mali na bulukiwanga mweso sikwama. ⁷Jesu keo o amba ngao, "Mu mu teneke a bulukele eso a kwite mu liwa lyange no ku bumbekiwa." ⁸A utwi ao mo mutha na kwi kalanga noo e nako thoshe. Kono ome ko mu tamba kwi kalanga nange e nako thoshe kao." ⁹A Majuda angi na yuba ngao Jesu e kala omo, mane keo a wiya, ka ku keyela Jesu ambu kao, kono neli

ku wiya na kumona Lazaro, oyo Jesu nengula kwaafu.¹⁰ A maprisita a kuli keo a kwata mulelo wa kwi paa na Lazaro pa mweya,¹¹ ka kuli neli kabakala oye ngao o ungi no Majuda mwana a siya na ku twesa ku ketaena Jesu.¹² Mu liwa no likoñela o ungi no anu na wiya ku mukiti. Apa na yuba ngao Jesu a wiya mu Jerusalema,¹³ mwana shimba e mitai no makangale na ku tambauka Jesu kuno a kuwela ngao, "Hosana! Ku lumbiwe oyo wiya mu lithina Iya Muywanthi, o Mulena wa Isilaele."¹⁴ Jesu no wana ka tongi kanyonyo mane keo oka thina pa mwongo; weti apa no ku ñoliwa ngao,¹⁵ "Kone yapa, o mwana Sione no kaombeli; o mone o Mulena woye a wiya, kuno yona thini peulu no tongi."¹⁶ A lutiwa aye na imwa ku yubisisa eyi inu pa matatekelo; kono apa Jesu na mana ku lumbiwa, na anuka ngao eyi inu kati mono iñoliwa kabakala oye na kwamba ngao mwana imu tendela.¹⁷ Kona kuli o ungi na paka ngao mwane kala naye apa na isana Lazaro mu kachi no mbumbo na ku mwingula kwaafu.¹⁸ Neli kabakala eli libaka elyo o ungi no anu na pamuka ku mu tambauka, ka kuli mwana yuba e sisupo na tenda.¹⁹ A Mafalisi keo a kwambela mu kachi koo ngao, "Mu mone, njeko tuso; seli mu mone ngao, a kaye koshe ka mu koñela"²⁰ Keo mono kwi kala Magerike a mweya mu kachi koo natha ku ke kala ku mukiti.²¹ Ao keo na wiya kwa Filipi, no tundela ku Betsida no mu Galilea, na ku wiya ku mulomba, kwamba ngao, "Mushemi, twa saela ku mona Jesu."²² Filipi keo otha na ukambela Andriasi; keo Andriasi na Filipi atha na ukambela Jesu.²³ Jesu keo o alaba na kwambela ngao, "E nako thina kumu etho o Mwana Munu mwa lumbiwa."²⁴ Niti, niti, na mi ambela ngao, ku mona ndi nona wa lukonga ona ngwele mu mumvu na kufa, mwa siala yofochi; kono kumona ofa, keo mwa shema mbuto thingi.²⁵ Oyu wapela o moyo waye mwa uyongisa; kono oyo kana ku wapela o moyo waye muno mu kaye mwa u bulukela ku moyo nombula kupwa.²⁶ Ku mona munu ona ni sebethe, keo a ni koñele; ngao omo nili, o mupika wange nga waniwemo naye. Ku mona munu ona ni sebethe, Tate keo naye mwa mu kuteka²⁷ Kona kuli o moyo wange wa thieleya kame mo niamba ike? "Tate, o ni lukule kwetho nako?" Kono ka kuli sonyiso sina ni lete pano thino nako.²⁸ Tate, o lumbeke e lithina lyoye." Keo ku yubala lii no litundela ku wilu na kwamba ngao, " Mono nitha na ku li lumbeka mane kame moni li lumbeka."²⁹ Keo o ungi no anu ne kala omo na yuba e lii mane keo amba ngao neli mono libuma. A mweya mwanamba ngao, "Lingeloi lyonyiko linamba naye."³⁰ Jesu no alaba na kwamba ngao, "Eli lii kolya iwiyele ome kao, kono mo li nei o kwenu."³¹ Keo seli nako tha katulo tha kano kaye: Kona kuli o mulena no kano kaye mwa chitheliwa panthi.³² Apa mbo ni mana ku tulekiwa peulu no kaye, keo ombo ni kokela anu oshe o kwange."³³ Mwana amba ngeyo kwelela o mufuta no lifu mbafa.³⁴ O ungi no anu keo u mwalaba ngao, "Mono tu yuba mu mulao ngao Krete omba ikalela. Keo wamba ngepi ngao, "O Mwana Munu a swanela ku tulekiwa? Oyu Mwana Munu kandi opi?"³⁵ Jesu keo o ambela ngao, "E liseli lili nenu mu nako thinyonyo ambu. Muthe na kwenda pano mwi kwite e liseli, ngao e simbwi kosi na wiya ku mi wana. Oyo yoshe o enda mu simbwi ka limuka oku atha kao."³⁶ Pano mwikwite e liseli, mwitane mu liseli ngao ngo mu piluke mwana no liseli." Apa Jesu na mana kwamba ngeyo mwanatha ku tunda o kwoo ku ka kwolama.³⁷ Shiwa ngao Jesu mwana tenda isupo ingi poso thoo, na imwa ku mwitana³⁸ ngao e lii Iya mupolofita Isaya ngo liku talelethe, apo namba ngao, "Mulena, ani kandi oyu netana e siambo setu, kame kandi kwani oko e likaa Iya Mulena lina monisiwa?"³⁹ Kabakala ngeyo ponyiko na kana kwitaena, ka kuli Isaya kame mwana amba ngao,⁴⁰ "Ona thimi a meo oo, mane na ku kalupisa e michima thoo; kambesi ngeyo nga ana mono na meo oo na ku yuba na michima thoo, na ku piluka, mane name keo ngo nwa palise ku matuku oo."⁴¹ Isaya mwana amba eyo e nako na mona e kanya tha Jesu na kwamba kabakala oye.⁴² Kono shiwa ngao, a mweya no akulu na kalisa kwitaena Jesu; kono kabakala a Mafalisi, na imwa ku ku tumeela ngao kana chithiwa ku tundisiwa mu Sinagoge.⁴³ Mwana wapela yonene oku lumbiwa no ku panena kwanu kupita o ku lumbiwa no ku pana kwa Mulimu.⁴⁴ Jesu keo o kuwela na kwamba ngao, "O munu o itaena o me, ka itaena ambu o me kao kono noyo ona ni tumu,⁴⁵ kame na munu oyo ni mona a mona noyo no ni tuma."⁴⁶ Mo ina wiyi mu kaye ku piluka no liseli, ngao o munu yoshe o nitaena ka ne kala mu simbwi.⁴⁷ Ku mona munu ona yuba a mai ange kono nje kwa buluka, koni twese ku mwatula kao, ka kuli kona iwiyele kwatula a kaye kao, kono mo ina wiyele ku yoisa a kaye.⁴⁸ O munu ni kana mane na ku kana a mai ange, o kwite oyo swanela ku mwatula. E lii i namba lyonyiko mbo li mwatula mu liwa elyo no ma maneno.⁴⁹ Ka kuli kona i kwambela ambu kao, kono Tate oyo na ni tumu, yonyiko ona ni laula esi ni swanela kwamba na mwikaelo omo ni siambela.⁵⁰ Na limuka ngao oku ni laula kwaye moyo wa ku yoya ku twalela, ngao eso ni amba---- ni siambe weti Tate omo ana ni ambee, ngao ni si ambe."

13

¹ Apa o mukiti no paseka no wi kala pepi na ku tendala, Jesu no limuka ngao e nako thaye no ku tunda muno mu kaye na ku tha kwa Yaye thina kumu. Ka kuli mwa na wapela anu no muno mu kaye, no a wapela emwa ku manena.² Apo Diabulosi mwana mana ku paka o mulelo no ku talula Jesu mu muchima wa Judasi Isikariota o mwana Simoni, ngao a ukoñele na ku ulisa Jesu kwa kwo e ithimbo yaye..³ Jesu mwana limuka ngao Yaye ona paka e inu yoshe mu makaa aye na kwamba ngao kame mwana tundela kwa Mulimu mane kame omba uka kwa Mulimu.⁴ No imana ku tunda pa mulaelo na ku tubula e siapalo saye. Keo o shimba e taulo na kuthi kumanga.⁵ Keo o sela meyu mu chenga na ku tateka ku kusha a maulu no a lutiwa aye na kwa kuumunanga netho taulo na ku manga.⁶ Mwana wiya ngeyo kwa Simoni Pitrosi, mane Pitrosi keo o mwambela ngao, "Mulena, name mo kusha a maulu ange ndi?"⁷ Jesu keo o alaba na ku mwambela ngao, "Esi ni tenda pano ko si yubisisa kao, kono mbo si yubisisa poso."⁸ Pitrosi keo o alaba ngao, "Pelo ko kushu a maulu ange kao." Jesu keo o mwalaba ngao, "Ku mona ni kana ku kusha a maulu oye, keo ko kwite mwi kaelo nange kao."⁹ Simoni Pitrosi keo o mwambela ngao, "Mulena, kona kusha ambu a maulu ange, kono o kushe a makaa ange na mutwi wange nao."¹⁰ Jesu keo o amba ngao, "Oyu na ku kushu palutu, a swanela ku ku kusha ambu ku makondo, ka kuli ona kene kale; owe ona kene, kono mukoye ka ikena kao."¹¹ Ka kuli Jesu mwana limuka oyu tamba ku mu talula; ponyiko namba ngao, "Ko mwa

ikena moshe kao.¹² Apa Jesu na manisa kwa kusha ku makondo na ku shimba e ito yaye ku ka tomana, no a ipula ngao, "Mwa limuka eyo ina mi tende ndi?"¹³ Mwa nisananga ngoa 'Muluti na 'Mulena', mane mwambanga ya sikuma, ka kuli yome emwa.¹⁴ Aiba ndi, ome no Mulena na Muluti mo ina mi kushu ku maulu enu, namwe keo mwa swanela ngao muku kushe ku maulu enu munu na munu.¹⁵ Ka kuli ina mi monisa mutala ngao namwe mu twese ku tenda wetini omo ina mi tendele.¹⁶ Niti, niti, na mi ambela ngao, mupika ka mukulu kupita mwolyaye kao; kapa oyu na tumiwa ku pita oyu na mu tumu kao.¹⁷ Ku mona ndi mwa limuka e inu no ngeya, keo mu kwite fuyawethi ku mona mu itenda.¹⁸ Koni toya moshe kao; na limuka ao no ni keta----- kono kabakala eyi ngao a mañolo a ku talelethe kwamba ngao, "O munu olya nange e isima ona ni nyakwele mu kumba."¹⁹ Na mi ambela eyi pano kale ina kana ku tendala ngao apa itendala, ngo mwitane ngao kandi Ome emwa.²⁰ Niti, niti, na mi ambela ngao, yoshe oyu a mweela o munu ina tumu keo ona ni a mweele name, mane kame o munu oyo ni amweela keo ona amweele noyu ana ni tumu.²¹ Apa Jesu namba eyi, neli mwana thiyeleya mu mepo. Keo o wiya kwamba ku tiisetha ngao, "Niti, niti, na mi ambela ngao o mweya o kwenu mwaani talula."²² A lutiwa keo atha na ku ku topeela, ku ku komokela ngao kandi ani ya toya.²³ O mweya kwa lutiwa aye, oyo Jesu na wapela, mwana lala ku yendamena pa mbando tha Jesu.²⁴ Simoni Pitrosi keo o nyatetha mukwaye na kwamba ngao, "O mwipule a tu tonweele oyo a toyapo."²⁵ Keo o yendamena kame pa mbando tha Jesu na ku mwipula ngao, "Mulena, kandi ani oyu toya?"²⁶ Keo Jesu o alaba ngao, "Oyu pelo nipa o mukasha no isima apa ni manisa kui beela yonyiko." Kona kuli apa na manisa ku beela e isima, no ipa Judasi o mwana Simoni Isikariota.²⁷ Keo mu manyima Judasi yo manisa kulya eyo isima, Satani keo o mwingena, kono Jesu keo o mwambela ngao, "E so saela ku tenda, o si tende wangu wangu."²⁸ Kona kuli njeko shiwa o mweya kwao ne kala apo pa tafule oyu no yubisisa ngao kandi sike eso Jesu nambeela Judasi ngeyo.²⁹ A mweya mwana naana ngao, kumona kandi Judasi yonyiko no kwata e sikwama, Jesu kandi mwana mwambela ngao, "A ka ule eso si saiwa ku mukiti," kapa mwendi ape simweya kwanu no ku nyanda.³⁰ Apa Judasi na manisa ku shimba eyo isima, mwana paena panthi na ku nyangupa. Apo neli usiku.³¹ Apa Judasi na mana kutha, Jesu keo o amba ngao, "Apa o Mwana Munu a manisa ku lumbiwa, mane Mulimu naye kame mwa lumbiwa mushi thaye.³² Mulimu keo mwa mu lumbeka mushi thaye, mane keo mwa mu lumbeka na ku nyangupisa.³³ Mwa nange, niili nenu mu nako thinyonyo. Mo muni saela, kono weti apa no ni ambela a Majuda ngao, "Omo nitha ko mu twese kuni koñelamo kao." Kona kuli namwe na mi ambela ngeyo pano.³⁴ Na mipa mulao upya, ngao mu ku wapele munu na mukwaye; weti ome apa ina mi wapele, keo namwe kame mwa swanela ku ku wapela munu na mukwaye.³⁵ Nesi keo anu oshe mwa limuka ngao kandi mwa lutiwa ange, ku mona mu kwata lilato mu kachi kenu."³⁶ Simoni Pitrosi keo o mwipula ngao, "Mulena, kandi okutha kupi?" Jesu keo o alaba ngao, "O mu nitha, ko twesa ku ni koñelamo pano kao, kono kuposo mbo twesa ku ni koña."³⁷ Pitrosi keo o mwambela ngao, "Mulena, ike apa ni kana ku twesa ku ku koñela pano? Mo ni shuba o moyo wange kuupa owe."³⁸ Jesu keo o alaba ngao, "Wa twesa ku shuba o moyo woye ku ushubela ome ndi? Niti, niti, na kwambela ngao, o ndemba njekale a tambeke mo ni latula tuatu."

14

¹O muchima wenu ko une kala mu ukalu. Mwitane Mulimu, name kame mu nitane. ²Mu nthuwo tha Tate mwe kala mi siyo thingi. Kambesi ngeyo, nga ina miambele, ka kuli ome natha ni ka mi lukisethe sibaka. ³Ku mona nitha na uka mi lukisetha e sibaka, mo ni kauka kame na ku wiya ku mi shimba, ngao omo ni kali name muka ikalemo. ⁴Mwa limuka oku nitha mane na nthila mwa thi limuka. ⁵Tomas keo o amba ngao. "Mulena, aiba ndi kotu limuka okutha kao, keo e nthila motu thi limuka ngepi?" ⁶Jesu keo o mwambela ngao, "Ome yonyiko e nthia, na niti, na moyo, njeko munu wa ku wiya kwa Tate keti nange. ⁷Nga mo mwa ni limuka, nga mwa limuka na Tate naye. Ku tunda pano mo mu mu limuka mane muna mu mono." ⁸Filipi keo o ambela Jesu ngao, "Mulena, otu monise Tate, mane keo o kwetu kuna tu kwana." ⁹Jesu keo o mwambela ngao, "Mo ine kala nenu mu nako thile kono na ngeno ko muni limuka kao, Filipi? Yoshe oyo ona mono ome ona mono Tate.. Wamba ngepi eni ngao, "O tu monise Tate?" ¹⁰Ko itana ngao ne kala kwa Tate mane na Tate kwi kala o kwange kao? A mai ni mi ambela ko nia kwambela no fochi kao, kono Tate no moyo yonyiko o tenda o musebethi waye. ¹¹Mwitane o ni amba ngao ome ne kala kwa Tate, mane na Tate naye e kala o kwange, kapa mwitane kabakala etho misebethi thoñene. ¹²Niti, niti, na mi ambela ngao, oyo nitana mwa twesa ku tenda e misebethi ni tenda, mane mbo tenda misebethi thi kulu kuoita nethi ka kuli ome natha kwa Tate. ¹³Yoshe eyo mu tamba ku lombu mu lithina lyange, mo ni itenda ngao Tate nga twese ku lumbekiwa kabakala Mwanaye. ¹⁴Ku mona muna lombo simweya mu lithina lyange, moni sitenda. ¹⁵Ku mona ndi mwa ni wapela., keo mo mu buluka e milao thange, ¹⁶name keo mo ni lapela kwa Tate, ngao a mipe mu kwaye wa ku mi tiisa e michima, ngao nga wiye e kale ne nu kwi kalela---- ¹⁷etho mepo no niti. A kaye ko ka iwa mweela kao ka kuli ko ka iu mona kao kapa ku u limuka. Kono omwe mwa u limuka, ka kuli wa yoya nenu na kwi kala o kwenu. ¹⁸Ko ni tamba ku mi siya mwo fochi kao; mo ni kamiukela. ¹⁹Kono ko thili nako thinyonyo na kaye keo ko ka tamba kuni mona kao, kono omwe mo mu ni mona. Ka kuli na yoya, namwe kame keo mo mu yoya. ²⁰Mwelyo liiwa keo mo mu limuka ngao ne kala kwa Tate, namwe mwe kala o kwange, name o kwenu. ²¹O munu o yuba e milao thange na ku thi koñela yonyiko wa ni wapela, kame o munu wa ni wapela mwa wapeliwa na kwa Tate kame, mane name kame keo moni mu wapela kame mo ni ku monalisa o kwaye." ²²Judasi (ka Isikariota kao) no ambela Jesu ngao, "Mulena, mo ku wiya ngepi ngao ombo ku monalisa o kwetu kono ka ku kaye kao?" ²³Jesu keo o mwalaba na ku mwambela ngao, "Mona munu o na ni wapele, mwa koñela e lii lyange. Tate naye keo mwa mu wapela, mane keo mo tu wiya ku tunga o kwaye. ²⁴O munu nombula kuni wapela ka koñela a mai ange kao. E lii mu yuba ka lyange kao kono lya Tate oyu no ni tuma. ²⁵Mo ina mi ambele eyo, pano nili nenu. ²⁶Kono shiwa ngao, oyu no ku mi tiisa e michima---- etho Mepo e thi kenu etho Tate mba tuma

mu lithina lyange— mo u wiya ku mi luta e yambo yoshe na ku mi anukisa eyo yoshe no ni mi ambela.²⁷ Na mi siyela o ku ku yuba, na mipa o ku ku yuba kwange. Ko ni mipa wetini a kaye ka mipelanga kao. O muchima wenu ko une kala mu ukalu, kame ko une yapa.²⁸ Mono mu yuba apa no mi ambela ngao, 'Natha, kame mo ni ka miukela.' Nga mo mwa ni wapela, nga mo mu wapela ka kuli natha kwa Tate, ka kuli Tate mu kulu o kwange.²⁹ Kona kuli ina mi ambele eyo pano kale ina kana ku tendala ngao, apa i tendala, keo ngo mwitane.³⁰ Ko ni mi ambela ingi kao, ka kuli o mulena no kano kaye a wiya. Ka kwite maata peulu thange kao,³¹ kono kabakala ngao a kaye ngo ka limuke ngao no mukwa ku wapela Tate, mane na kwamba ngao na tendanga kame eso Tate ana ni lailele. Mwi mane tu tunde muno."

15

¹Ome no sitondo sa veine no sikuma, na Tate yonyiko o mulimi. ²A temanga e mitai nombula oku shema, na ku kolelanga e mi tai etho no ku shema ngao thi twese ku shema yuyanu. ³O mwe muna kene kabakala e lii elyo ina mi ambele. ⁴Mwikalele o kwange, weti ome apo nili o kwenu. Weti e sitondo ko si twesa ku shema mona ndi kosa i mena pa veine kao, kona kuli namwe ko mu twese kao, ku mona ndi ko muli o kwange kao. ⁵Ome so sitondo no veine, omwe tho mitai. Oyo ikalela o kwange name kwi kala o kwaye, oyo mwa shema yuyanu yonene, ku mona ndi ome njeko komu twese ku tenda simweya kao. ⁶Ku mona ndi munu ke kala o kwange kao, a yumbiwanga weti mutai na ku ku kuta, mane wa kombiwa na ku yumbeliwa mu mulilo, ku tumbekiwa. ⁷Ku mona mune kala o kwange, mane na mai ange kwi kala o kwenu, mu lombe thosheso mu saela, mane keo mo ni si mitendela. ⁸Tate eso a mu lumbekela, sa kwamba ngao mu twese ku shema yuyanu ingi mane mu monise ngao mwa lutiwa ange. ⁹Weti Tate omo a ni wapeela, name kame na mi wapela ngeyo. Mwikale mu lilato lyange. ¹⁰Ku mona mu koñela e milao thange, keo mo mwi kala mu lilato lyange, weti ome omu ina bulukele e milao tha Tate mane na kwi kalela ngeyo mu lilato lyaye. ¹¹Mo ina mi ambele eyo ngao o ku wapela kwange kwi kale o kwenu mane kame ngao o ku wapela kwenu ku piluke kwa ku kwanena. ¹²O mulao wange, wa kwamba ngao mu ku wapele munu na mukwaye weti omo na mi wapeela. ¹³Njeko munu o kwite lilato likulu kupita elyo— ngao munu a twesa kupa aonyi aye o moyo waye. ¹⁴Mwaonyi ange ku mona muna tende e inu eso ni mi lailele. ¹⁵Koni tamba ku misananga ngao mwa pika kao, ka kuli mu pika ka limuka eso mwolyaye atenda kao. Kono na mi sana ngao mwaonyi ange, ka kui ina mi tonwele e inu yoshe no ni yuba kwa Tate. ¹⁶Ko mwe no muni keta kao, kono ome yono ni miketa na ku mi paka ngao mwende mu ka sheme yonene yuyanu, kame na kwamba ngao e yuyanu yenu ngo itwese kwi kala. Mo ku tendala ngao soshe so mu lombwa kwa Tate mu lithina lyange, mwa si mipa. ¹⁷Eso ni mi lailele ngeya, sa kwamba ngao mu ku wapele munu na mu kwaye. ¹⁸Ku mona a kaye ka mi thimba, mu limuke ngao ome yono ka tangetha ku thimba njekale ka thimbe omwe. ¹⁹Nga mwaka kano kaye, a kaye nga ka mi wapela kupiluka mwanu ako. Kono ka kuli ka mwaka kano kaye kao mane ka kuli mono ni mi keta ku ka mi tundisa mu kaye, ponyiko apo a kaye kana mi thimbi. ²⁰Mwanuke e lii no ni mi ambela ngao, 'Mupika ka mukulu ku pita mwolyaye kao.' Po mone mwana nyandisa ome, namwe kame mwa mi nyandisa; ndi na buluka e lii lyange, namwe kame mwa buluka e lyenu. ²¹Mwa mi tenda inu ingi kabakala ome ka kuli kai limuka oyu na ni tumu kao. ²²Nga no nimwa ku wiya na kwa tonwela, nga ka kwite sibi kao, kono pano ka kwite mwa ku ku yayela e sibi soo kao. ²³Oyu no ku ni thimba waku thimba na Tate. ²⁴Nga kona tendile e misebethi etho munu yoshe ka thi tendile mu kachi koo kao, nga ka kwite sibi kao, kono pano seli ana ku mweene mane seli a thimba Ome na Tate. ²⁵Kono esi se kalako ngao ngo ku tendale e lii elyo lina ñoliwa mu mulao ngao, 'A ni thimba kwa mbula libaka.' ²⁶Apa oyu no ku tiisa e michima mbeya— oyo ni tamba ku mi tumena ku pana kwa Tate, etho, mepo no sikuma, etho thi tunda kwa Tate— mwa wiya kupa o upaki no yange. ²⁷Namwe kame mo mu ipaka, ka kuli mwe kala o kwange ku kalisa ku matatekelo.

16

¹Mo ina miamble eyo ngao ko mu nangwa. Mwa mi chitha ku mi tundisa mu sinagoge. ²Kono e nako tha wiya etho o munu mbo mipaa mwa nana ngao mwendi a sebetha Mulimu. ³Mwatha naku mi tenda eyo ka kuli ka ilimuka Tate kapa ome kao. ⁴Mo ina mi tonwele eyi yambo ngao ku mona e nako thi kuma, keo mwanuke ngao kandi na imi ambela. Kona mi tonwelile eyi inu ku matatekelo kao, ka kuli apo mono ni kala nenu. ⁵Kono pano natha kwoyo na ni tumu, kono njeko munu ona nipula ngao, 'Watha kupi?' ⁶Kono ka kuli ina mi ambele, e michima thenu seli thomba tha lishamwa. ⁷Kono niti na mi ambela ngao, kuli siwana o kwenu ngao ome nithe. Ka kuli ku mona ina kana kutha, oyu no ku mi tiisa e michima nga ka wiya kao. Kono ku mona nitha, keo mo ni ka mu tuma a wiye o kwenu. ⁸Apa a kuma, mwa wiya ku monisa a kaye ngao e sibi ko sili, na ku luka, na katulo----- ⁹'kwamba ngao e sibi ko sili, ka kuli ana kana kwitana mu lithina lyang., ¹⁰'kwamba ngao o ku luka ko kuli, ka kuli ome natha kwa Tate, mane ko mu tamba kuni monanga kao, ¹¹mane kwamba ngao e katulo ko thili, ka kuli o mulena no kano kaye onatuliwa kale. ¹²Ni kwite inu ingi ya ku mi ambela, kono ko mu twese kui yubisisa pano kao. ¹³Kono apa oye, e mepo no sikuma, thi wiya, mo thi wiya ku mi pitisa mu inu no sikuma, ka kuli ko wiya ku kwambela wofochi kao. Kono mou wiya ku mi ambela eyo una yubu yoshe, mane u mi limukise na inu iwiya. ¹⁴Mou wiya kuni lumbeka, ka kuli mou shimba ku sinu si piluka sange na ku si mi tonwela. ¹⁵E sinu soshe a kwite Tate sange. Kona kuli, ponyiko no ni amba ngao e mepo mo thi shimba kweyi ili yange na ku imi tonwela. ¹⁶Kwili nako thinyonyo keo ko mu tamba kuni mona kao, mane apa ku pita nako thi nyonyo keo mo muni mona kame. ¹⁷Keo a mweya no a lutiwa aye a kwambela ngao, 'Amba ike apa twambela ngao, 'Muka nako kanyonyo ko mu tamba kuni mona kao kono mu manyima no ka nakoana kame mo muni mona., 'napa amba ngao, 'Ka kuli natha kwa Tate?' ¹⁸Kona kuli na kwambela ngao, 'Amba ike apa amba ngao, 'Mu nako thinyonyo'? Ko tu yuba eso amba kao. ¹⁹Jesu muku limuka ngao

mwana saela ku mwipula, no ambela ngao, "Mwa kwipula ngao na talusa ike apa ni amba ngao, 'Mu nako thinyonyo ko mu tamba kuni mona kao, kame apa ku pita nako thinyonyo keo mo muni mona kame'? ²⁰Niti, niti, na mi ambela ngao, ombo mu lila na ku yaana, kono a kaye ombo ka wapela. Mbo mu piluka anu a lishamwa, kono o umai wenu mbo upiluka ku wapela. ²¹Apa o mukathi a saela kweleka a kwatanga lishamwa ka kuli e nako thaye thina kumu, kono apa mana kweleka o mbututu, ka anukanga kame o ku kola na yuba kao kabakala a wapela ngao oneleke ku leta munu mu kaye. ²²Kona kuli mwa lwana pano, kono mo ni mi mona, mane e michima thenu mo thi wapela, kame njeko munu mbo mi yangela o ku wapela kwenu. ²³Mwelyo liwa kombo munipula kame sinu kao. Niti, niti, na mi ambela ngao, ku mona muna lombo sinu kwa Tate mu lithina lyange, mwa si mipa. ²⁴Kono ku leta ngeno komwa i lombamba sinu mu lithina lyange kao. Mu lombe ngao mupiwe, mane na ku wapela kwenu ngo ku monale" ²⁵Mo ina mi ambele eyo inu na manguli, kono e nako tha wiya etho mbo ni teneka ku mi ambela na manguli, kono mo ni mi ambela ku mikenisetha ya Tate. ²⁶Elyo liwa mo mu lombamba mu lithina lyange kono ko ni mi ambele ngao moni mi lapeela kwa Tate kao, ²⁷ka kuli Tate yofene wa ku mi wapela ka kuli mo muna ni wapele mane kame ka kuli mo mu netana ngao ome na pana kwa Tate. ²⁸Mono ni tunda kwa Tate, na ku wiya mu kaye. Pano kame, na tunda muno mu kaye natha kwa Tate. ²⁹A lutiwa aye keo amba ngao, "O mone, pano seli wambaula siwana mane ko ku tusisa manguli kao. ³⁰Pano kame seli tuna limuka ngao wa limuka e inu yoshe, mane ko saela munu ku kwipula maputho kao. Kabakala ngeyo, seli tunetana ngao kandi wa pana kwa Mulimu." ³¹Jesu keo o alaba ngao, "Pano eni seli mwetana?" ³²Mu mone, e nako tha wiya, mane seli thina kumu, apa mbo mushandauliwa, oyu kuya oya kuya, mane mo mu ni siya no fochi. Kono ko nili no fochi kao ka kuli Tate e kala nange. ³³Mo ina mi ambele eyi yambo ngao mu lukuluwe o kwange. Mo mu wana ukalu mu kaye, kono mu kwate undume, ina komo kale a kaye."

17

¹Apa Jesu na manisa kwamba ngeyo, mwana yoyolela a meo aye ku wilu na kwamba ngao, "Tate e nako thina kumu, o lumbeke Mwanoye ngao na mwanoye naye nga ku lumbeke---- ²wetini omo no mupela a maata peulu no inu yoshe no yumbiwa ngao nga twese kupa o moyo nombula kupwa ku munu yoshe oyo no mupa. ³Ou wonyiko o moyo nombula kupwa: Ngao a ku limuke, owe o Mulimu o fochi no sikuma, noyo no tuma, oye Jesu Krete. ⁴Mono ni ku lumbeke mu kaye. Ina manisa o musebethi owo no nipa ngao niu tende. ⁵Pano eni, owe Tate, oni lumbeke poso thoye na kanya etho no ni kwata o kwoye nje kale a kaye ka umbiwe. ⁶Mono ni monalisa e lithina lyoye kwanu ao no nipa mu kaye. Neli anu oye, kono keo mono a nipa, mane kame ana buluka na lii lyoye. ⁷Pano ana limuka ngao e inu yoshe no nipa ya panena o kwoye, ⁸ka kuli mo inapu a mai ao no nipa. Na shimba mane ya sikuma emwa na limuka ngao mono ni pana o kwoye, mane na itana ngao owe kandi yonyiko no ni tuma. ⁹Na lapeela. Koni lapeela ao no mu kaye kao kono na lapeela ao no nipa, ka kuli anu oye. ¹⁰E inu yange yoshe yoye, mane na yoye kame yange, mane yonyiko ini letela ngao ni lumbeke. ¹¹Ko niili mu kaye kao, kono ao anu e kala mu kaye, mane ome na wiya o kwoye. Owe Tate no ku kena, oa buluke na lithina lyoye ao na nipa ngao a piluke a mweya wetini omo tu lyele pa mweya. ¹²Mwetho nako o nili noo, mono ni a buluka na lithina lyoye, elyo no nipa. Mono ni a sileletha, mane ko kuli shiwa o mweya oyu na yongo kao, keti o mwana o ipaiwa, ngao a mañolo nga ku talelethe. ¹³Pano na wiya o kwoye, kono nambela eyi yambo mu kaye ngao o ku wapela kwange ngo ku ku talelethe o kwoo. ¹⁴Mo ina tonwele e lii lyoye, mane a kaye keo kana thimbi ka kuli seli kanu a kano kaye kao ¹⁵Koni ku lapela ngao oa tundise mu kaye kao, kono ngao oa silelethe kwanu a nyanguny. ¹⁶Kali anu a muno mu kaye kao, weti kame name apa ni kana kuli wa muno mu kaye. ¹⁷O ape oku ku kenisa kwoye no sikuma. Ka kuli e lii lyoye lyonyiko no sikuma. ¹⁸Wetini omo no ni tumena mu kaye, name kame na tuma mu kaye. ¹⁹Kabakala ao naku kenisetha, ngao nao fochi nga ku kenise ya sikuma. ²⁰Koni lapeela ao o fochi kao, kono na lapeela nao a tamba kwitana o kwange kutha na lii lyoo ²¹ngao anu oshe nga piluke a mweya, weti owe, Tate, apoli o kwange, mane name o kwoye. Nao ngeyo kame a piluke o mweya o kwetu ngao a kaye ngo ka itane ngao kandi owe yonyiko no ni tuma. ²²E kanya no nipa, ina thyapu, ngao nga piluke a mweya, weti omo tulyele pa mweya. ²³Ome ni kale o kwoo, nawe kame o kale o kwange----ngao nga piluke aku konda mu umweya woo, ngao a kaye ngo ka limuke ngao mono ni tuma, mane kame o mukwa kwa wapela weti omo wa ni wapeela name. ²⁴Tate, na saela anu no nipa ngao e kale nage omo nili ngao nga monange e kanya thange, etho no nipa ka kuli mono ni wapela nje kale a kaye ka umbiwe. ²⁵Tate no ku luka, a kaye ko ka iku limuka kao, kono ome na ku limuka, mane nao a limuka ngao owe yono ni tuma. ²⁶Mo nia limukisa e lithina lyoye, mane mo nitha na ku lia limukisa ngao oku wapela no ni wapela kwi kale noo, name ni kale o kwoo.

18

¹Apa na manisa kwamba ao mai, Jesu keo otha mu shambwaliya no kambai ka Kedroni, omo no mwi kala e silwa na kengena na lutiwa aye. ²Apo Judasi, oyo no mu talula, mwana limuka kweso sibaka, ka kuli Jesu mwana ku waenangako na lutiwa aye mu nako thingi. ³Keo Judasi oyo no enda e ita ku poso kupaka na makunda kundi no ku panena ku maprisita a kulu na Mafalisi, mwanatha omo mu sibaka o usiku na malambi, matachi, mane na ilwiso yoshe. ⁴Keo Jesu oyo no limuka eyi itamba ku mu wiyela, no paena o kwoo na ku wiya kwepula ngao, "Mwa saela ani?" ⁵Na mwalaba ngao, "Jesu wa Nazareta." Jesu keo o ambela ngao, "Ome ono." Judasi, oyo no mu talula, naye mwana imana na ita pamweya. ⁶Keo Jesu apa na mana kwalaba ngao, "Ome ono, " na ku thika ngombemongo na ku kangwa pashi. ⁷Keo kame oa ipula ngao, "Mwa sela ani?" Keo amba ngao, "Jesu wa Nazareta." ⁸Jesu keo oa alaba ngao, "Mo ina mi ambele ngao ome ono. Kona kuli aiba ndi mwa saela ome, keo mu teneke ao aku thele. ⁹Apo neli kwamba ngao a mai namba ngao: "Kwanu ao no nipa, kona iyongisa shiwa o mweya kao." ¹⁰Keo Simoni Pitrosi, oyo no kwata o mwele, no womona na ku keshula o mupika

no muprisita o mukulu na ku mu mbatula e litwi no silyo. Oyo ndumbana e lithina lyaye neli Maiko.¹¹ Jesu keo o ambela Pitrosi ngao, "O omeke owo mwele mu sindalo sa teni. Mwamba ngao ko ina nweni mu sinwelo eso ana nipu Tate ndi?"¹² Keo e sikwata no ita na makapitao, na makunda kundi no Majuda, na kwata Jesu na ku mu manga.¹³ Mwana mu twala weli kwa Ana, ka kuli neli shemunya Kayafa, oyo neli yo muprisita o mukulu mwowo mwaka.¹⁴ Apoyo Kayafa yonyikoya nopa e keletho ku Majuda ngao kwe kala siwana ngao munu o mweya a fele anu.¹⁵ Simoni Pitrosi keo o koñela Jesu, kupaka na mulutiwa o mukwaye. Apo oyo mulutiwa o mukwaye mwana limukiwa ku muprisita o mukulu, mane keo o kengenena na Jesu mu lilapa no muprisita o mukulu;¹⁶ kono Pitrosi oye mwane mana mu selo panthi. Keo oyo mulutiwa no limukiwa ku muprisita o mukulu, o paena panthi na ku kamba noyo kaombeli notha na ku mamela pa selo, na kwi ngenisa Pitrosi mu kachi.¹⁷ Keo o mulibeli no kaombeli no ikala pa selo, o ipulla Pitrosi ngao, "Nga nawe mwendi o mulutiwa woya mulume?" Pitrosi keo o alaba ngao, "Kome kao."¹⁸ Apo a pika oshe na makunda kundi mwana imana omo, ana tumbula o mulilo no makala, ka kuli mono kwombola, mane kame mwanatha na ku ku kangubula. Pitrosi naye mwane kala noo, kuno yo nemana na kutha na ku ku kangubula.¹⁹ O muprisita o mukulu keo o ipula Jesu kabakala a lutiwa aye na tuto thaye.²⁰ Jesu keo o alaba ngao, "Mono ni amba pa kenu kwanu oshe. Mono nitha na ku luta mu sinagoge na mu tempele omo a Majuda oshe na ku waenanga. Ko nambile sinu ku mukunda kao."²¹ Ike kandi apa no mu kana ku nipula? Mwipule ao na ni yuba eso no ni ambaula. Mu mone, ao a limuka eso no ni amba."²² Apa Jesu na mana kwamba eyo, o mweya no makunda kundi no imana pepi keo o bakula Jesu na kwamba ngao, "Mo nyiko o twesa kwalabela o muprisita o mukulu ngeyo ndi?"²³ Jesu keo o mwalaba ngao, "Ku mona ndi mo inamba unyangunyu, oni tonwele owo unyangunyu, kono aiba ndi mo inamba siwana, ike apa oni bakula?"²⁴ Keo Ana o tumena Jesu kwa Kayafa o muprisita o mukulu kuno yona mangiwa.²⁵ Apo Simoni Pitrosi mwanemana kuno yotha na ku ku kangubula pa mulilo. Anu keo a mwipula ngao, "Kandi nawe ko mweya no a lutiwa aye kao?" Pitrosi no ku yaya na kwamba ngao, "Ko me kao."²⁶ O mweya kame kwa pika no muprisita o mukulu, o mapa oyo mulume Pitrosi na mbatula e litwi, no amba ngao, "Nga kona iku mona muya mu silwa na Jesu kao?"²⁷ Pitrosi keo o ku yaya kame; popo keo o ndemba o tambeka.²⁸ Keo a shimba Jesu ku mu tundisa kwa Kayafa ku mu twala ku kuta no muso. Neli masiku siku, mane mwana kana kwi ngena mu kuta no muso ngao kana ku lamba mathilo kono nga twese kulya ku paseka.²⁹ Pilato keo o paena o kwoo na kwambela ngao, "Mu landu mwike ou muna mangele oyu munu?"³⁰ Na mwalaba na kwamba ngao, "Nga oyu munu ka munyangunyu kao, nga ko twa imu leta o kwoye kao."³¹ Pilato kona kuli keo o ambela ngao, "Mu mu shimbe omwe kati, kame mu ka mwatule na mulao wenu." A Majuda na mwalaba ngao, "Ka mo mu mulao kao ngao otwe twi pae munu."³² Mwanamba eyo ngao a mai a Jesu nga ku talelethe apa namba ku tonola o mufuta no lifu elyo mbafa.³³ Keo Pilato o ingena kame mu kuta no muso na ku kesana Jesu ku mwambela ngao, "Kandi owe yo nyiko o mulena no Majuda ndi?"³⁴ Jesu keo o alaba ngao, "Ngao mwendi wa kwambela, kapa so nyiko ana ka kwambela kabakala ome?"³⁵ Pilato keo o alaba ngao, "Ome ka no Mujuda kao, ndi ngepi? O poye na maprisita a kulu o nyiko ana ku lete o kwange. Mo na tende ike?"³⁶ Jesu keo o mwalaba ngao, "O mubuso wange ka wa muno mu kaye kao. Nga o mubuso wange wa muno mu kaye, a pika ange nga ana ni lwele ngao ko ina shimiwa ku Majuda. Kono pano keo o mubuso wange ka wa kano kaye kao."³⁷ Pilato keo o mwambela ngao, "Keo o mulena ndi?" Jesu keo alaba ngao, "O namba no Mulena. Esi sonyiko no ni elekeliwa, kame sonyiko no ni wiyela mu kaye, ngao ni wiye nipe upaki no sikuma. O munu yoshe oli mu niti mwa tethetha e lii lyange."³⁸ Pilato keo o mwambela ngao, "Kandi niti sike?" Apa na manisa kwamba ngeyo, no paena kame kutha ku Majuda na ukambela ngao, "Ko na i mona mulandu kwoyu munu kao."³⁹ Kono mu kwite mulao ngao ni twese ku mi panisethanga munu e nako no paseka. Kona kuli mwa saela ni mi panisethe o mulena no Majuda kapa ngepi?"⁴⁰ Keo a kuwela kame kwamba ngao, "Oyu munu nje, kono Barabasi." Apo kono Barabasi neli sisinyi.

19

¹Keo Pilato o shimba Jesu na ku laila ngao a mu shape. ²A lume no ita ao keo a thinga kuwani tha ulena no mi ngunguya. Mwana thi manga Jesu ku mutwi na ku mu manga kame e siapalo e sikiu no ku lepa. ³Keo a mu shenyena pepi na ku mwambela ngao, "Yosho, Mulena no Majuda!" mane keo a mu bakula. Keo Pilato otha kame panthi na ku wiya kwambela ngao, "Mu mone, na mu leta o kwenu panthi ngao mu wiye mu mone ngao kona i mu waena mulandu kao." ⁴Keo Jesu o paena panthi, kuno yona ku manga mu kuwani no mingunguya na siapalo e sikiu. Pilato keo oa mbela ngao, "Mu mone, o munu wenu!" ⁵Kono a maprisita a kulu na makunda kundi apa na mona Jesu, na kuwela na kwamba ngao, "A kokoteliwe, a kokoteliwe!" Keo Pilato o ambela ngao, "Mu mu shimbe omwe mu ka mukokotele."⁶ A Majuda keo alaba Pilato ngao, "Tu kwite mulao, kame kutha nowo mulao a swanela kufa ka kuli mwana ku tundumuna ngao Mwana Mulimu."⁷ Apa Pilato na yuba owo mwambelo, no iyapa yonene, ⁸mane keo o ingena kame mu kuta no muso na ukepula Jesu ngao, "Kandi wa pana kupi?" Kono Jesu no imwa ku mwalaba.⁹ Pilato keo o mwambela ngao, "Ike apo kana kwamba nange? Ko wa ilimuka ngao ni kwite maata a ku ku lukula, na ku ku kokotela kao?"¹⁰ Jesu keo o mwalaba ngao, "Ko kwite maata peulu thange kao keti ao onapiwa ku wilu. Kona kuli, oyo na kupu ome mu makaa oye o kwite sibi sinene."¹¹ Ku tundapo, Pilato no lika ku mu lukula, kono a Majuda na kuwela na kwamba ngao, "Ku mona ndi wa lukula oyo munu, keo ko sepala kwa Sesare kao. Munu yoshe o ku paka pa Ulena keo a lwisa Sesare."¹² Apa Pilato na yuba ao mai, no panithetha Jesu panthi na ku wiya ku tomama mu sipula no kwatulela mu sibaka sisaniwa ngao "Patelo," kono mu Siheberu se saniwa ngao, "Gabata."¹³ Neli mu liwa no ku ku tukisetha o mukiti no paseka, apa e nako mono thi inga ku kwana 12 no mwinonga. Pilato keo o ambela a Majuda ngao, "O Mulena wenu ono!"¹⁴ Na kuwela ngao, "O mupanise, o mu panise; o mu kokotele!" Pilato keo o ambela ngao, "Ni kokotele o Mulena wenu ndi?" A maprisita a kulu keo alaba ngao, "Ko tu kwite Mulena wao

kao keti Sesare."¹⁶ Pilato apo keo o shimba Jesu na kwa mupa ngao a ka mu kokotele.¹⁷ Keo a shimba Jesu, mane keo o pana ku mutwala, kuno yona kuleke e sifapano saye, keti ku ka kuma na pa sibaka si saniwa, "Katendele," eso sisaniwa mu siheberu ngao, "Gologota."¹⁸ Apo keo Jesu aka mu kokotela pa sifapano, mane na ku paka pa mweya na lume aili, oyuku noyuku, kupaka Jesu mu kachi.¹⁹ Pilato naye keo o ñola sisupo na ku si tuleka pa sifapano sa Jesu. Mono pa ñoliwa ngao; Jesu wa Nazareta, o mulena no Majuda.²⁰ O ungi no Majuda mwanatna na ku balanga eso sisupo ka kuli e sibaka apo na mu kokotela neli mono sikala pepi na munthi. Eso sisupo mono siñoliwa mu Siheberu, mu Siroma, na mu Sigerike.²¹ Keo a maprisita a kulu no Majuda nambela Pilato ngao, "Kona ñola ngao, "O Mulena no Majuda, " kono o ñole ngao, "Oye mwana amba ngao, "Ome no mulena no Majuda.""²² Pilato keo o amba ngao, "Esi ina ñolo keo ina ñolo ambu."²³ Apa a lume no ita na kokotela Jesu, na shimba e yapalo yaye, na ku iyataula mu ipala ine, simweya kwi maena munu na munu; ku paka na siapalo no peulu. Kono eso sipalo no peulu no simwa ku kwata mapeka, mono silukiwa ambu simweya ku tundisa peulu.²⁴ Mwana kwambela ngao, " Ko tuna si yatula, kono tu sitae ngao ngo sipiluke sani." Eyi mono i tendala ngao a mañolo nga ku talelethe ao namba ngao, "Mwana ku tapela e ito yange mane kame keo a taisa na lipai lyange." Yonyiko na tenda a lume no ita eyo.²⁵ Pepi na sifapano sa Jesu mono kwimana inawaye, o mapa inawaye, Maria o mbiyama Kiopa, mane na Maria Magdalena.²⁶ Apa Jesu na mona inawaye na a lutiwa aye na wapela a nemana ku nyonga, keo o ambela inawaye ngao, "Nana, o mone, mwanoye ono!"²⁷ Keo o ambela kame omu lutiwa ngao, "O mone, inawaye!" Ku tunda petho nako o mulutiwa keo o mutwala ku mwanda waye.²⁸ Apa eyo no ipwa, kame na ku limuka ngao e inu yoshe ina twesala mane na mañolo nao ana ku talelethe, Jesu keo o amba ngao, "Nafa liwila."²⁹ A kaula no kumba ka vinega mono ke kala omo, na shimba ku chupwa e siponji mu vinega na ku paka ku mbafa no sishakasha na ku si kiña ku mulomo wa Jesu.³⁰ Apa Jesu na manisa kunwa etho vinega, no amba ngao, "Ku napu." Popo keo o nyongamisa o mutwi waye na mepo keo thi mupwela.³¹ Keo a Majuda, ka kuli neli liwa lya ku ku tukisa, mane kwamba ngao e ithimbi ko i swanela ku lala pa sifapano mu nako no Sabata kao ka kuli etho sabata neli thinene, na lombi Pilato kwa cholaula a mauulu na kwa tulula pa sifapano.³² Keo a lume no ita neya na ku wiya ku chola a mauulu no munu no utangi na munu no wili ao na kokoteliwa na Jesu pa mweya.³³ Apa na shenyena kwa Jesu, na wiya ku mu wana ngao o nafu, mane keo na imwa ku chola a mauulu aye.³⁴ Kono, o mweya o mulume no ita keo o mu kiña ku machi na mwondo, keo ku sika unyinga na meyu.³⁵ O munu no mona eso siambo nopa owo upaki, mane o upaki waye wa sikuma. A limuka ngao eyo namba ya sikuma ngao namwe ngo mwitane.³⁶ Ka kuli eyo mono itendala ngao e liñolo li ku talelethe no kwamba ngao, "Ku ifupa yaye kombo ku choliwa shiwa simweya kao."³⁷ Kame, e liñolo likwalyo lyamba ngao, "Oyo nayaa mba mu mona."³⁸ Apeyo no ipwa, Josefa no ku Arimatea, oyo neli mulutiwa wa Jesu kono mwana kwoleka kwi yapa a Majuda, no lombi Pilato ngao a mupe a shimbe e sithimbi sa Jesu. Pilato keo o mupa sibaka. Keo Josefa no ka wiya ku shimba e sithimbi sa Jesu.³⁹ Nekudema oya no tanga ku wiya kwa Jesu o usiku, no ka wiya naye ku sindeketha Josefa. Mwana shimba mathi a ku wanatheka a mira na aloe, na tenda mwanda u mweya wa mapondo.⁴⁰ Na shimba e sithimbi sa Jesu na ku sithingela mu maina ku waneka pa mweya na mathi no ku nuka, wetini o mulao no Majuda no ku bumbekela e ithimbi omo we kaela.⁴¹ Mweso sibaka na mu kokotela mono mwikala silwa; kame mweso silwa mono mwi kala mbumbo no thi kana ku bumbekiwa kale munu.⁴² Ka kuli neli liwa lya ku ku tukisa a Majuda mane ka kuli etho mbumbo kame mono thi kaela pepi, na bumbeka ambu Jesu omo.

20

¹A masiku siku eli no sunda, ko kwi monala kwilaula, Maria Magdalena no wiya ku mbumbo na ku wiya ku wana ngao e liwe lina alumuniwa ku tunda ku mbumbo.² Keo o ituka na kutha kwa Simoni Pitrosi na ku mulutiwa o mukwaye oyo Jesu na wapela yonene, na ku ka ambela ngao, "Ana tundisa Mulena mu mbumbo, kame ko tu limuka omu ana ka mu paka kao."³ Keo Pitrosi noyo mulutiwa o mu kwaye a yoyoka, na kutha ku mbumbo.⁴ Mwana lupukela pa mweya mu wiili woo, mane oyo mulutiwa o mukwaye keo o teula Pitrosi na ku kalisa ku ka kuma wangu ku mbumbo.⁵ Apa naka okelamo, noka mona a maina kuno ana lala pashi, kono no imwa kwingena mu kachi.⁶ Simoni Pitrosi keo o wiya ku kuma yona sialele na kwingena mushi no mbumbo. No mona a maina kuno ana ku laele ambu⁷ kupaka na taulo no thi pakiwa ku mutwi waye. E taulo etho no thimwa kwi kala pa mweya na maina oshe kono mono thi thingeliwa tho fochi kuno tho thili ku manyonga.⁸ Keo oyo mulutiwa o mukwaye, noka kuma wangu ku mbumbo, naye kame keo o ingena mushi, keo oka ku mweena na kwitana.⁹ Ka kuli ku leta na petho nako na imwa ku yubisisa e liñolo no lyamba ngao Jesu a swanela kwinguka kwafu.¹⁰ Awo a lutiwa keo a ukela ku munthi.¹¹ Kono Maria oye mwana imana panthi no mbumbo kuno yotha na ku lila. Kuno yotha na ku lila ngeyo, no okela mu kachi no mbumbo.¹² No mona a mangeloi meli ana ku manga mu ito ikenu kuno a na tomana, limweya ku mutwi, na likwalyo ku mauulu no apo pa sibaka na laleka e sithimbi sa Jesu.¹³ A mangeloi na mwambela ngao, "Woyu mukathi, ike apo lila ngeyo?" Oye keo oa alaba ngao, "Ka kuli ana shimbi Mwolyange, kame koni limuka oku ana ka mupaka kao."¹⁴ Apa natha na kwamba ngeyo, no ku temuna na ku mona Jesu yonemana, kono no imwa ku limuka ngao neli Jesu.¹⁵ Jesu keo o mwambela ngao, "Woyu mukathi, ike apotha na ku lila ngeyo? Wa saela ani?" Kakuli Maria mwana nana ngao mwendi neli o mulimi nomo mu silwa, keo o mwambela ngao, "Mwolyange, aiba ndi owe ona mu shimbula muno, oni ambele oku naka mupaka, ngao ni ka mushimbe."¹⁶ Jesu keo o mwambela ngao, "Maria." Keo o ku temuna, na ku mwalaba mu siheberu ngao, "Rabbuni" kwamba ngao Muluti wange".¹⁷ Jesu keo o mwambela ngao, "Kona ni kwata, ka kuli kona itha kale ku wila kwa Tate kao, kono othe oka tonwele apange ngao nitha weli kwa Tate o Iwenu, mane o Mulimu wange na Mulimu wenu kame."¹⁸ Maria Magdalena keo otha na ku kambela a lutiwa ngao, "Mo ina ku mono na Mulena," kame yonyiko ona ni laethe ngeyo.¹⁹ E singola ngola nelyo liwa, no

utangi mu biki no sunda, e yelo mono ipatiwa omo a lutiwa oshe ne kala kwi yapa a Majuda, Jesu keo o wiya na kwi mana mu kachi koo kwambela ngao, "E kotho thi kale nenu."²⁰ Apa na manisa kwamba ngeyo, no a monisa a makaa aye na lupachi lwaye. A lutiwa aye mwana wapela yonene apa na mona Mulena.²¹ Jesu keo kame o ambela ngao, "E kotho thi kale nenu. Wetini Tate omo ana ni tumene, name kame na mi tuma ngeyo."²² Apa Jesu na manisa kwamba ngeyo, no a futhela e mepo na kwambela ngao, "Mu shimbe e Mepo e thi kenu."²³ Ao oshe mu tamba ku swalela e ibi yoo, keo ana swaleliwa, kame nao mu kana ku swalela e ibi yoo, keo koya i saleliwa kao."²⁴ Tomas, omweya no likumi na ili, no isaniwa Didyma, ka ikalipo kao apa Jesu na wiya.²⁵ A lutiwa a kwaye keo a wiya ku mwambela ngao, "Mo tuna mono Mulena." Oye keo o alaba ngao, "Ku mona ni kana ku mona e ipwalonda omu no ingena e ipikili, mane na kwi ngenisamo e minwe thange, mane kame na ku kwata e likaa lyange ku machi thaye, keo koni twese kwitana kao."²⁶ Apa no ku pita maiwa mutanu na matu a lutiwa aye mwana ku wanekela kame munthuwo, mane Tomasi naye mwane kala noo pamweya. Jesu keo o ingena kuno e yelo yo ina patiwa, na ku wiya kwemana mu kachi, na kwambela a lutiwa aye ngao, "O kuyubisisa kwi kale nenu."²⁷ Keo o ambela Tomasi kame ngao, "O shenyisethe o munwe woye kuno o kwate a makaa ange. O shenyise kame na likaa lyoye o ni kwate ku machi. Kone kala wambula kwitana, kono o itane."²⁸ Tomasi keo o alaba Jesu na kwamba ngao, "Mwolyange owe o Mulimu wange."²⁹ Jesu keo o mwalaba ngao, "Ka kuli ana ni mono, keo o netana. A kwite fuyawethi oa ana kana kale ku mona, kono ana twese kwitana."³⁰ Keyo ambu kao, kono Jesu mwana tenda isupo ingi pa meo no a lutiwa aye eyo no ikana ku ñoliwa mwethi buka,³¹ kono eyi mono iñoliwa ngao ngo mwitane ngao Jesu kandi yonyiko o Krete, o Mwana Mulimu, mane kame mu kwitana kwenu, ngo mu wane moyo mu lithina lyaye.

21

¹Eyo apa no ipwa Jesu no ku monalisa kame kwa lutiwa aye mu likamba no lipuma lya Tiberiya. Mwana ku monalisa mu mukwa no ngeya: ²Simoni Pitrosi mwane kala na Tomasi no isaniwa Didyma, na Natanaele no ku Kana wa Galilea, na ana Zebedeia, ku paka na lutiwa a ili a Jesu. ³Simoni Pitrosi keo o ambela a kwaye ngao, "Ome'natha ku ka yamba." Nao keo a mwalaba ngao, "natwe, kati twatha noye." Natha na ku ka longana mu wato, kono mwowo usiku na imwa ku wana shiwa litangala o mweya..⁴Kona kuli, apa no lishashumuka ku sila, Jesu mwana imana mu likamba, kono a lutiwa aye na imwa ku mu limuka. ⁵Keo Jesu o aipula ngao, "Anikana, "Mu kwite sa kulya ndi?" Keo a mwalaba ngao, "Nje." ⁶Keo naye o ambela ngao, "Mu yumbele e lyothi ku li lalekela ku silyo no wato, keo mo mu wana." Keo ali yumbela ku lalekela ku silyo mane keo a kwanga ku liyambuula kabakala esi no thi bula yonene.⁷Keo o mulutiwa na wapela Jesu o ambela Pitrosi ngao, "Mulena oya." Apa Pitrosi na yuba ngao neli Mulena, keo o ku manga e siapalo saye ka kuli mwana ku tubula, mane keo o yombokela mu lipuma. ⁸A lutiwa a kwaye keo a wiya kuno a yambula e lyothi no lyumba lyasi, ka kuli mwane kala pepi na mulundu apo no pa kwata a matambo no ku kuma pa mianda mbiili. ⁹Apa na ka longoka pa mulundu, na mona makala a ku tumbuka nasi yo poniwapo, ku paka kame na isima.¹⁰Jesu keo o ambela ngao, "Mu lete kusi etho muna kwata o pano pano." ¹¹Simoni Pitrosi keo o imana na ku kokela e lyothi pa mulundu, no komba lyasi thi kulu tha ku kuma pa153, kono shiwa esi omo no thi bulela ngeyo, e lyothi no limwa ku yatuka.¹²Jesu keo o isana ngao, "Mu wiye mulye o mukusuko." Njeko shiwa o mweya kwa alutiwa aye oyu no mwipula ngao, "Kandi owe ani?" Ka kuli mwana limka ngao kandi neli Mulena. ¹³Jesu keo oa shenyena, ku shimba e isima kwapa, kupakapo nasi. ¹⁴Ethi neli nako tha watu etho Jesu na ku monalisa kwa lutiwa aye ku tunda apo nengukela kwafu.¹⁵Apa na manisa kulya o musuko, Jesu keo o ambela Simoni Pitrosi ngao, "Simoni owe o mwana Joani, ngao o mukwa kuni wapela ku pita a koye?" Pitrosi keo o mwalaba ngao, "Ya sikuma Mulena, nawe wa limuka ngao mona ku wapela." Jesu keo o mwambela ngao, "O lise angu ange." ¹⁶No wiya kame ku mwipula aka no wili ngao, "Simoni owe o mwana Joani, ngao o mukwa ku ni wapela?" Pitrosi kame keo o mukela ku mwalaba ngao, "Ya sikuma Mulena, wa limuka nawe ngao mona ku wapela." Jesu kame keo o mwambela ngao, "O lise angu ange."¹⁷No mukela kame aka no watu ngao, "Simoni owe mwana Joani, o mukwa kuni wapela ndi?" Pitrosi no tenda lishamwa ka kuli Jesu mwana mwipula ka watu ako ngao, "Mowa ni wapela ndi?" No mwalaba kwamba ngao, "Mulena, wa limuka e inu yoshe, na ku limuka ngao no mukwa ku ku wapela." Jesu kame keo o mwambela ngao, "O lise angu ange." ¹⁸Niti, niti, na kwambela ngao, apa no ikala o mwaikana, mono ku manganga o fochi na kutha koshe oku saela, kono apo kulupala, mo ondola a makaa oye, na munu wao kame mwa ku manga na ku ku twala o kunu wa kana ku saela kutha."¹⁹Apo Jesu mwanamba ngeyo ku swanisa e lifu lya Pitrosi elyo mba lumbeka Mulimu. Apa Jesu na manisa kwamba ngeyo, no ambela Pitrosi ngao, "Oni koñele."²⁰Pitrosi keo o ku temuna na ku mona o mulutiwa oyo Jesu na wapela yonene yo a koñela, oyo no lala pa mbando tha Jesu mu nako thiya no mulaelo apa namba ngao, "Mulena, kandi ani mbo ku talula?" ²¹Petrosi no mu mona na kwipula Jesu ngao, "Mwa tenda ikeni kandi oyu munu?"²²Jesu keo o ambela Pitrosi ngao, "Ku mona ni saela ngao a tomane ketuku mbo ni ka wiyela, eso keo siken i o kwoye? O ni koñele." ²³Kona kuli a kapupo keo ka ku wana wana mu kachi no a lutiwa, ngao oyo mu lutiwa kombafu kao. Kono kati Jesu no imwa kwambela Petrosi ngao oyo mulutiwa kombafu kao, kono mwanamba ngao "Ku mona ni saela ngao a tomane kupitela oko mbo ni kaukela, eso keo siken i o kwoye?"²⁴Oyu yonyiko mulutiwa o paka eyi yambo, kame yonyiko no iñola, mane twa limuka ngao kati o upaki waye wa sikuma. ²⁵Ko ili kame inu ingi eyo Jesu na tenda. Ku mona nga sinu na sinu mono siñoliwa, koni limuka ndi nga a kaye koñene moka twesa ku ku buluka ao mabuka kao.